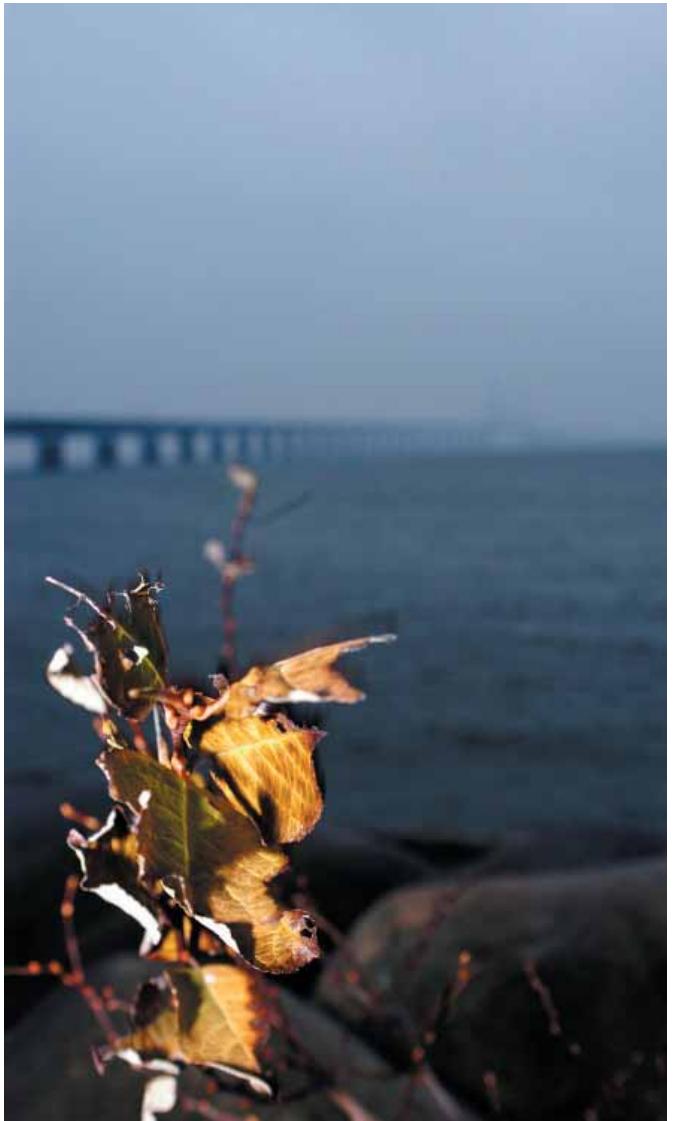

Årsberättelse 2004

Föreningarna Nordens Förbund
(FNF)

INDHOLD:

1	FORORD.....	2
2	HVAD ER FORENINGERNE NORDENS FORBUND?	3
3	SAMMENFATNING AF FORBUNDETS ARBEJDE.....	3
4	DET NORDISKE SAMARBEJDES UDVIKLING I 2004	4
5	FNF's ORGANISATION OG STYRINGSORGANER.	6
5.1	Forbundets økonomi	7
6	FNF'S HANDLINGSPROGRAM FOR 2003-2005	7
7	PROJEKTVIRKSOMHEDEN	8
7.1	Ungdomsudveksling	9
7.2	Nordisk Biblioteksvecka – "Kura Skymning"	10
7.3	Nordisk Gæstebud	12
7.4	Nordiske Informationskontorer.....	12
7.5	Orkester Norden.....	12
7.6	Seminar om formidling af nordisk litteratur i Norden	14
8	FÖRENINGARNA NORDENS UNGDOMSFÖRBUND (FNUF).....	14
9	VENSKABS BYSAMARBEJDET	15
9.1	Ungdomsforum på Nordisk Træf 2004 i Kalmar.....	16
10	SKOLSAMARBETE	16
10.1	Nordplus-mini	16
10.2	Vänskapsklasser	17
11	KONTAKT MED SAMARBEJDSPARTNERE I NÄROMRÅDERNE	17
12	NORDENSEMINAR FOR NORDEN FORENINGERNES STYREMEDLEMMER På Hanaholmen i Finland den 7. TIL 8. MAJ 2004.....	18
13	ANDEN VIRKSOMHED.....	18
13.1	Hallo Norden og Norden i Fokus	18
13.2	Øvrig kontaktvirksomhed	19
14	BILAG.....	19
14.1	Handlingsprogram for Foreningene Nordens Förbund 2003 - 2005	19
14.2	Stadgar för Föreningarna Nordens Förbund.....	23
14.3	Utdelelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 1. november 2004 om det nordiske samarbejde og programvirksomheden.	27
14.4	Utdelelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 2. november 2004 vedrørende Poul Schlüters rapport om grænsehindringer.....	27
14.5	Utdelelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 1. november 2004 vedrørende et fælles nordisk telemarked.....	28
14.6	Brev sendt til de nordiske statsministrer, med kopi til kultur- og undervisningsministrene, i juli 2004 om sprogligt domænetab.....	28
15	HJEMMESIDER	29
	FNF/Foreningerne:.....	29
	Projektene:	29

1 FORORD

Af årsberetningen for arbejdsåret 2004 fremgår, at Norden-foreningerne også dette år har haft et stærkt og omfattende samarbejde koordineret af Foreningerne Nordens Forbund. Der har bl.a. været holdt et styreseminar på det svensk-finske kulturcentrum Hanaholmen i Esbo i Finland med temaet "De nordiske sprog og domænetab". En vigtig del af foreningernes virksomhed er folkelig udveksling mellem de nordiske lande. Udvekslingsprojekterne har været mindre omfattende i 2004, i det Forbundet ikke længere administrerer Nordplus-Mini og Nordskol. Andre projekter såsom Nordjobb og venskabsbysamarbejdet har imidlertid bidraget til, at nordboere har fået øget kendskab til nabolandene og til hinanden, og der er hermed skabt grobund for en positiv spiral. Af andre projekter skal nævnes biblioteksprojektet "Skumringstid" og "Morgengry", der i 2004 fik rekordstor tilslutning. Det er anslættet, at skumringtimen blev holdt ca. 1900 steder i Norden og i de baltiske lande og samlede ca. 200.000 nordboere omkring fælles interesse for nordisk litteratur og kultur. FNF har også holdt to seminarer i 2004. Et seminar for frivillig organisationer om at søge nordisk projektstøtte, et formål med dette seminar var også at berette for frivillig organisationerne i Malmö, at FNF nu befinder sig i regionen. Og så har Forbundet holdt et seminar på Malmö Stadsbibliotek om markedsføring af nordisk litteratur med blandt andet deltagelse af tre Nordisk Råd litteraturprisvindere.

Af sager, hvor Forbundet og Norden-foreningerne har kunnet præge den nordiske diskussion, skal bl.a. henvises til årsberetningens afsnit om det nordiske sprogsamarbejde, udtalelser til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd under sessionen, høringsvar til Nordisk Råd og brev til de nordiske statsministre med kopi til kultur og undervisningsministrene om spøgligt domænetab ved de højere læreranstalter.

2005-04-27

Foreningerne Nordens Forbunds Præsidium

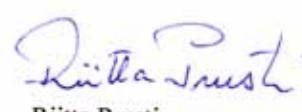
Sigurlin
Sveinbjarnardóttir
Foreningen Norden
Island
Formand

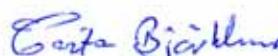
Hasse Svensson
Foreningen Norden
Åland

Frode Sørensen
Foreningen Norden
Danmark

Riitta Prusti
Pohjola-Norden
Finland

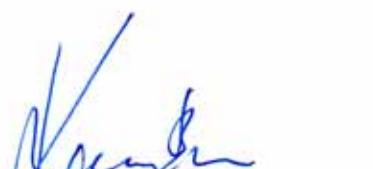
Carita Björklund
Foreningen Norden
Færøerne
Næstformand

Grete Overlier
Foreningen Norden
Norge
Næstformand

Bengt Göransson
Foreningen Norden
Sverige

Karen Bue
Foreningerne Nordens Forbund
Generalsekretær

2 HVAD ER FORENINGERNE NORDENS FORBUND?

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger: Norden, Dansk forening for nordisk samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagið í Føroyum, Foreningen Norden på Grønland, Norræna félagið á Íslandi, Norden, Norsk forening for nordisk samarbejd, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete og Føreningen Norden på Åland, samt Foreningerne Nordens Ungdom (FNU).

Forbundet samarbejder også med Eesti Põhjala Ühing (Foreningen Norden i Estland) og Biedrība Norden Latvija (Foreningen Norden i Latvia) og Norden foreningen i Petrozavodsk.

Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningers fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige, nordiske samarbejde på alle niveauer. Forbundets principprogram bygger på de prioriteringer, som Norden-foreningerne har gjort for sit nationale arbejde.

Forbundets højest besluttende organ er Præsidiet, som er sammensat af formændene for de nationale Norden foreninger.

Antal personmedlemmer i foreningerne Norden

Foreningen NORDEN, Danmark	15449
Pohjola-Norden	18980
Foreningen Norden, Færøerne	207
Foreningen Norden, Island	2653
Foreningen Norden, Norge	8002
Foreningen Norden, Sverige	19885
Foreningen Norden, Åland	325

Foreningerne opererer med forskellige kategorier af medlemmer: enkeltmedlemmer, familiemedlemmer, ungdomsmedlemmer, og har desuden en lang række støttemedlemmer, biblioteksmedlemmer, skolemedlemmer, kommunemedlemmer, samt andre organisationer og virksomheder som medlemmer.

3 SAMMENFATNING AF FORBUNDETS ARBEJDE

Årsberetningen for 2004 giver indledningsvis en kort gennemgang af de vigtigste udviklingstræk i det nordiske samarbejde under arbejdsåret. Derefter gennemgås Forbundets organisation og styringsorganer. Der gives en kort omtale af økonomien og om Forbundets flerårige handlingsplan for 2003-2005. Hovedvægten er lagt på omtalen af projektvirksomheden og andre arbejdsområder Norden-foreningerne samarbejder om gennem Forbundet.

I 2004 har nogen fokus igen været på at styrke Nordboernes Rettigheder og en opfølgning af de forslag, som blev fremlagt af Ministerrådets udredere på området, ambassadør Ole Norrbucks slutrapport. Forbundet har også overfor Nordisk Råd udtalt sig om problematikken herunder talt for gennemførelsen af et fælles nordisk arbejdsmarked og så har FNF haft møder med det Grænsepolitiske Sekretariat i Nordisk Ministerråd.

Forbundet og foreningerne har også bidraget til diskussionen med praktiske erfaringer fra projektet "Hallo Norden", om hvordan borgerne oplever de nordiske rettigheders opfyldelse i praksis.

Og så holdt Forbundet og foreningerne i maj et styreseminar på Hanaholmen i Esbo, Finland om sproglige domænetab og de nordisk sprog. Se nærmere nedenfor.

Projektvirksomheden har i 2004 været præget af videreføringen af projekterne Nordjobb, det nordiske biblioteksprojekt "Skumringstid" samt projektet "Nordisk Gæstebud".

I 2003 mistede Forbundet og foreningerne administrationen af et af sine kerneprojekter, da Nordisk Ministerråd opsagde kontrakten med FNF om administrationen af Nordplus-Mini og Nordskol. Nordplus-mini er en

stipendieordning for skoleklasser, som samarbejder med en anden nordisk klasse. Da særligt skoleudveksling har været et kerneområde og en hjertesag for Foreningerne Norden gennem alle årene, har det været et stort tab at miste administrationen af netop dette projekt.

Foråret 2004 var en overgangsperiode inden Nordplus Junior skulle administreres i ”Internationella programkontors” regi. Eftersom programkontoret ikke kunne nå at bevilge penge til klasser, som skulle rejse i foråret 2004, påtog Foreningerne Norden at uddele, således at nordiske klasser også i foråret kunne besøge deres venskabklasser.

Nordjobb-projektet opnåede også i 2004 meget stor søgning . Det centrale Nordjobbsekretariat har siden den 1. december 2003 været placeret sammen med FNF sekretariatet i Malmø. I 2004 har der været brugt en del energi på at få indført en række gode rutiner for arbejdet samt på at videreudvikle projektet.

Samarbejdet med PR-foreningen for nordiske biblioteker om biblioteksprojektet ”Skumringstime” er fortsat. Projektet blev gennemført for ottende gang med stor tilslutning i Norden og Baltikum. Biblioteksprojektet er fortsat det nordiske projekt, som samler flest deltagere på flest steder i Norden og i de tre baltiske lande, og udgør nu en indarbejdet nordisk aktivitet på de lokale biblioteker.

Forbundet støtter Orkester Norden, som har etableret sig som et eftertragtet symfoniorkester på højt internationalt musikalsk niveau. I 2004 blev orkesterets turné indledt med en koncert i Tivolis koncertsal i København og fortsatte herefter til Malmø, Kristianstad, Stockholm, Rättvik (Dalhalla) inden den afsluttedes med en koncert i universitetets Aula i Oslo. Dirigent var Mark Wigglesworth fra England og solist den finske violinisten Réka Szilvay. Koncerterne var også i 2004 godt besøgt, og orkesteret blev igen mødt med begejstring både hos publikum og presse.

FNUF:s sekretariat koordinerer virksomheden i Helsingfors under ledelse af Pohjola-Nordens Ungdomsforbunds generalsekretær. Foreningerne Nordens Ungdom (FNU) har videreudviklet sit arbejde og tilbyder attraktive nordiske aktiviteter, som samler nordisk ungdom. Nævnes skal nogle af de nordiske arrangementer, som blev arrangeret i 2004, bl. a. Saunaexpressen i Finland og Café Norden, der i 2004 gik under navnet ”Folketro og Trolddom” og lokkede ca 100 unge til Island i oktober. Café Norden arrangementet førte også till at ungdomsvirksomheden indenfor ”Nordklúbburin” blev aktiveret enormt. Og så fik Ungdommens Nordiske Råd i 2004 et fast sekretariat. Sekretariatsfunktionen varetages af Pohjola Nordens Ungdomsforbunds sekretariat.

Foreningerne har fortsat sit samarbejde med Norden-foreningerne i Estland, Litauen, Letland og i Koltushi kommune i nærheten af St. Petersburg.

4 DET NORDISKE SAMARBEJDES UDVIKLING I 2004

Temaet for det islandske formandskab i 2004 var ”Nordens ressourcer”. Hovedressourcen var nordboerne selv, og formandskabets overordnede mål var at udbygge og gøre bedre brug af de menneskelige ressourcer for at styrke Nordens konkurrencedygtighed internationalt. Formandskabet havde tre hovedtemaer – demokrati, kultur og natur.

EU blev 1. maj 2004 udvidet med 10 lande herunder med Estland, Letland, Litauen og Polen. Udvilelsen har blandt andet betydet, at den Nordiske Investeringsbank, NIB 1. januar 2005 har fået Estland, Letland og Litauen som medejere. Udvilelsen har også betydet en intensivering af Østersøsamarbejdet og en uddybning af arbejdet med den nordiske dimension involverende det nordvestlige Rusland. Det officielle nordiske samarbejde med Baltikum har i højere grad fået karakter af et regulært myndighedssamarbejde mellem ligeværdige aktører, som sammen finansierer fælles projekter. I 2004 blev et øget nærområdesamarbejde med Nordvestrusland videreført. Det nordiske samarbejde med Nordvestrusland forventes videreudviklet med den tilpasning, som nødvendiggøres af de tre baltiske landes EU-medlemskab. Det hidtidige Nærområdeprogram afløses af et samarbejdsprogram,

Med et udvidet EU har det nordiske samarbejde også fået en ny betydning og vægt. Udvilelsen betyder, at der er et større behov for større regionalt samarbejde. Det nordiske samarbejde er yderligere styrket af, at samtlige nordiske lande deltager i det europæiske indre marked. Dette både stimulerer det nordiske samarbejde og giver Norden som region en mulighed for at kunne virke initierende i det videre europæiske perspektiv

I 2004 slog nordiske parlamentarikere hul på en debat om de mest tidssvarende former for samarbejde. På den Parlamentariske Østersøkonference i Bergen i slutningen af august lagde præsidenten for det norske Storting Jørgen Kosmo vægt på, at situationen efter udvidelsen af EU indbyder til nytænkning. Det parlamentariske samarbejde i såvel Østersøområdet, det arktiske område, Barentsområdet og i Nordisk Råd har som kernevirksomhed samarbejdet mellem de nordiske lande. Efter Jørgen Kosmos opfattelse burde man koordinere de parlamentariske aktiviteter for det nordlige Europa, han fandt, at vi trænger til, et ”parlamentarisk partnerskab for Nordeuropa”. Lignende tanker blev fremsat af Berit Brørby, leder af Norges delegation til Nordisk Råd. Nordisk Råd tog herefter initiativ til møder mellem parlamentarikerne fra de forskellige samarbejdsfora med virke i regionen, for herved at skabe en bedre koordinering af arbejdet og for at se, hvorledes det parlamentariske arbejde i regionen kan styrkes. En arbejdsgruppe med Nordisk Råds præsident Gabriel Romanus som formand blev i den forbindelse nedsat. Arbejdsgruppen skal se på fremtidige arbejdsformerne i Nordiske Råd. Foreningerne Norden Forbunds Præsidium udvekslede synspunkter om emnet med Gabriel Romanus under et møde forud for Nordisk Råds session i Stockholm den 31. oktober.

Rydning af de nordisk grænsehindringer stod også i 2004 højt på den prioriterede liste for det officielle nordiske samarbejde. Poul Schlüter har således igen i det forgangne år som den samarbejdsministrenes særlige repræsentant, arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. Den overordnede opgave for Poul Schlüters arbejde var og er at finde konkrete løsninger af juridiske og bureauratiske forhold, der skaber barrierer for den ønskede mobilitet over de nordiske grænser for nordiske medborgere. Til støtte i dette arbejde har Schlüter i Nordisk Ministerråd et grænsepoltisk sekretariat, der yder bistand til Poul Schlüter. Af konkrete eksempler på resultater kan blandt andet nævnes undertegnelsen af en ny nordisk overenskomst om folkeregistrering, der betyder, at det bliver lettere og hurtigere at få et personnummerbevis, når borgerne flytter mellem de nordiske lande, en ny gymnasieaftale som indeholder anerkendelse af erhvervsuddannelser og en ny Reykjavík-deklaration som sikrer gensidig anerkendelse af de højere uddannelser.

Forbundet og Norden-foreningerne har aktivt deltaget udredningsarbejdet. Til det fortsatte arbejde har forbundet arbejdet dels med indspil og informationer, og dels med erfaringsmateriale fra den nordiske servicetelefon ”Hallo Norden”. I en udtalelse til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd den 2. november opfordrede FNF til at der når Schlüters periode er udløbet udpeges en ny særlig repræsentant med de samme kvaliteter og med samme forudsætninger, som tilfældet har været hidtil.

Mange grænsehindringer opstår dog kontinuerligt. En rapport som konkurrencemyndighederne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige havde udarbejdet i samarbejde med Nordisk Ministerråd viste således, at Nordiske telekunder betaler dyrt for svag konkurrence på telemarkedet. Foreningerne Norden Forbund opfordrede under sessionen i Stockholm den 1. november Nordisk Råd til at presse på for at følge op på rapportens vision om, at der skabes et sammenhængende nordisk telemarked, hvor opkald over landegrænserne ikke er væsentligt dyrere end indenlandske kald. Teleoperatørernes priser skal bygge på gensidig ligebehandling af indenlandske opkald med opkald, der overskrider de nordiske grænser.

Arbejdet med at lette livet for nordboernes bevægelighed over de nordiske grænser vil også fortsat stå højt på FNF's dagsorden i 2005, ligesom det er et område, der har Norden foreningernes bevågenhed af den simple årsag, at det optager medlemmerne og de nordiske medborgere i deres hverdag.

Forbundet har også i 2004 arbejdet aktivt i forhold til Nordisk Råd og til Nordisk Ministerråd både med indspil og som høringsinstans. FNF udtalte sig blandt andet i 2004 om et Nordisk Råd medlemsforslag A 1347/kultur om fælles nordisk-baltisk executive design MBA-uddannelse. Forbundet støttede medlemsforslaget om at etablere en fælles nordisk/baltisk executive design MBA-uddannelse. Nordisk Design har et verdensomspændt godt ry og hviler på lange fine traditioner. De nordiske lande bruger derfor også hver især mange penge på designuddannelser. Med de baltiske landes indtræden i EU er behovet for et forpligtende intensiveret regionalt samarbejde vokset yderligere og platformen for samarbejdet solideret.

Forbundet udtalte endvidere sin støtte til følgende medlemsforslag fra Nordisk Råd: A 1352/kultur om støtte til nordisk-baltisk netværksarbejde for frivilligorganisationer. Idet FNF dog fremhævede, at samarbejdet om at yde støtte til det nordisk-baltiske netværksarbejde må anses for at være et ligeværdigt samarbejde, hvorfor der også må være en ligeværdig fordeling af udgifterne i forbindelse med projektet.

Og så fremlagde FNF under sesssionen for Nordisk Råd en udtalelse om det nordiske samarbejde og programvirksomheden. Forbundet udtalte, at det med øro havde fulgt de seneste års udvikling, når det gælder støtteordninger og udvekslingsprogrammer i Norden. Forbundet ønskede at henlede opmærksomheden på den faktiske samordning mellem EU-programmerne og de nordiske programmer, som sker i dag. FNF ønskede at

stille spørgsmålstege ved, at knappe nordiske ressourcer satses på projektprogrammer på bekostning af opretholdelse af fastere strukturer, der fremmer kontinuiteteten.

2004 var også året hvor en dansk undersøgelse viste, at danskerne ønsker et udvidet nordisk samarbejde. Danmark overtager i 2005 formandskabet i Nordisk Ministerråd. I Foreningen Norden Danmarks anbefalinger til det danske formandskabsprogram 2005, er det understreget:

"Befolkningen kræver mere nordisk samarbejde, erhvervslivet kræver mere nordisk samarbejde og den internationale udvikling kræver mere nordisk samarbejde."

Foreningen ønskede også medtaget i formandsskabsprogrammet:

"At det unikke folkelige sammenhold, der er opbygget mellem de nordiske lande, og som giver det nordiske samarbejde sin helt specielle legitimitet, gives højeste prioritet i det danske formandskabsprogram for derigennem at sikre på alle områder at styrke og videreforske de nordiske folks samarbejde indadtil at en opfølgning af det folkelige krav, der er til mere nordisk samarbejde i forhold til EU, gives høj prioritet i formandskabsprogrammet for derigennem at sikre på alle områder at styrke og videreforske de nordiske folks samarbejde udadtil. "

5 FNF'S ORGANISATION OG STYRINGSORGANER.

Præsidiets medlemmer er formændene for de nationale Norden-foreninger og en repræsentant for Foreningerne Norden Ungdom (FNU). I 2004 har sammensætningen været følgende:

Danmark	Frode Sørensen
Finland	Riitta Prusti (formand)
Færøerne	Barður Jakubsson frem til 31. marts 2004 herefter Carita Björklund
Island	Sigurlín Sveinbjarnardóttir (næstformand)
Norge	Grete Øverlier
Sverige	Bengt Göransson
Åland	Hasse Svensson (næstformand)
FNU	Marianne Muona frem til foråret herefter Frederik Harstad

Præsidiet har haft 2 møder i løbet af året: På Hanaholmen i Esbo, Finland den 8. maj, i Stockholm den 31. oktober. Præsidiet har behandlet i alt 34 sager.

Arbejdsudvalget har bestået af Riitta Prusti, Hasse Svensson og Sigurlin Sveinbjarnadóttir.

Direktørkollegiet består af direktørerne/generalsekretærerne i de nationale Norden-foreningene og en repræsentant for FNU. Direktørkollegiet ledes af FNF's generalsekretær og fungerer som sagsforberedelsesorgan for Præsidiet. Kollegiet har haft følgende sammensætning i 2004:

FNF	Karen Bue
Danmark	Peter Jon Larsen
Finland	Larserik Häggman
Island	Óðinn Albertsson
Færøerne	Høgni Djurhuus
Norge	Berit Griebenow
Sverige	Anders Ljunggren
FNU	Lotte Granberg

Direktørkollegiet har haft 7 møder i løbet af året: i København den 24. februar, i Malmö den 2. april, i Kristiansand den 29. juni, i Kalmar den 7. august, i Malmö den 28. september og i Stockholm den 1. november. Direktørerne har behandlet i alt 67 sager i 2004.

Styringsgruppen for biblioteksugen har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Leila Lukander, Finland, Esther Siguðardottir, Island, Monica Evje, Norge, Ole Harald Flåten, Norge, Britta Nygård og Maj-Britt Imnander, Sverige. Fra PR-foreningen for nordiske biblioteker har Anne Marie Marstrand, Danmark, Päivi Jokitalo, Finland, Hólmlkell Hreinson, Island, Live Gulsrød, Norge og Björn Lindwall, Sverige deltaget. Desuden har Annika Egholm, Færøerne og Elisa Jeremiassen, Grønland deltaget i planlægningen af projektet.

Styringsgruppen har haft et møde i Helsingfors den 29. januar – 30. januar hvor også Karen Bue deltog. Leila Lukander er leder af projektet og Björn Lindwall er formand for PR-Foreningen.

Skolegruppen har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Arja Kuosma, Finland, Høgni Djurhus, Færøerne, Maria Jónsdóttir, Island, Tony Mossberg, Norge og Birgitta Engman, Sverige. Skolegruppen har haft et møde i Malmö den 15. oktober, hvor også FNF's generalsekretær Karen Bue deltog.

Arbejdsgruppen for **Venskabsbysamarbejdet** har bestået af Edith Kjærsgaard, Danmark, Martin Paulig, Finland, Høgni Djurhus, Færøerne, Esther Sigurðardóttir, Island, Tony Mossberg, Norge og Britta Nygård, Sverige. Arbejdsgruppen har haft møde i Kalmar den 7. og 8. august 2004.

Redaktørgruppen består af redaktørerne for foreningernes medlemstidsskrifter består af Torsten Hallberg, Sverige, Ole Oxholm, Danmark, Monica Evje, Norge og Merja Jalonens, Finland. Gruppen har haft møde den 7. august 2004 i Kalmar, hvor også Pohjola Nordens generalsekretær Larserik Häggman og Foreningen Norden Norges generalsekretær Berit Griebelnow deltog.

Sekretariatet for Foreningerne Nordens Forbund har været ledet af generalsekretær Karen Bue og administrationssekretær Helena Johansson

Regnskabsførere og revisorer:

FNF's regnskabsfører har været Jan Christer Berggren og statsautoriseret revisor Bruno Christensen er forbundets revisor. Tillidsvalgt revisor var Kurt Moosback, Norge.

Ledere af de nordiske informationskontorer:

De nordiske informationskontorer har i 2004 været ledet af følgende: **Finland**: Jyväskylä af Tero Karjalainen og Vasa af Christina Knookala, **Island**: Akureyri af María Jónsdóttir, **Norge**: Arendal af Unni Ramsvatn og Alta af Guri Hanssen, **Sverige**: Göteborg af Lembit Murro, Umeå af Ulf Lassén. I **Danmark** foregår informationsarbejdet ved Foreningen NORDEN, Danmarks kontorer i København og har været ledet af Ole Oxholm. Det nordiske informationskontor i **Sydslesvig**, Flensburg har været ledet af Anette Jensen.

Styregruppen for Orkester Norden: Generalsekretær Karen Bue har deltaget i styregruppemøde i juli på Forbundets vegne.

5.1 Forbundets økonomi

Forbundets virksomhed finansieres af midler, som de nationale Norden-foreninger indbetaler fordelt efter samme fordelingsnøgle, som er fastsat for de nordiske landes bidrag til Nordisk Ministerråds budget. Derudover får Forbundet et virksomhedsbidrag fra Nordisk Ministerråd og projektmidler for finansiering af projekter, Ministerrådet ønsker skal gennemføres, eller som Norden-foreningerne og Forbundet har foreslået. Ministerrådets støtte bygger som udgangspunkt på en aftale, som Nordisk Ministerråds sekretariat og Forbundet indgik i 1993.

Foreningerne Nordens Forbund modtog i alt SEK 1.390.259,- i virksomhedsstøtte fra Nordisk Ministerråd i 2004. Til finansiering af 2 projekter modtog Forbundet fra Ministerrådet i alt SEK 4.023.076,-. For at kunne gennemføre Nordjobb måtte foreningerne også i 2004 supplere Ministerrådets bevillinger med egne midler og med nationale bidrag.

6 FNF'S HANDLINGSPROGRAM FOR 2003-2005

Med udgangspunkt i de analyser, som blev gjort i forslaget ”Norden i tiden og verden” og de nationale foreningers princip- og arbejdsprogrammer, har Præsidiet drøftet et forslag til flerårig handlingsprogram for FNF for 2003 til 2005. Præsidiet vedtog i begyndelsen af 2004 et flerårigt handlingsprogram for FNF. Handlingsplanen er blevet publiceret til brug for det videre arbejde i Forbundet og i de nationale foreninger.

I dette program understreges det, at fællesskabet mellem de nordiske lande og nordiske folk giver en merværdi ved de nordiske landes deltagelse i det internationale samfund, hvor Norden fælles historie, kultur og sprog indebærer et ansvar for at videreføre et nordisk samarbejde, som inkluderer alle, som bor i Norden, og som udvider de folkelige kontakter til andre lande i Europa.

Gennem deltagelse i Foreningerne Nordens Forbund vil Norden-foreningen bidrage til, at fordybe et folkeligt fællesskab omkring det nordiske samarbejde og de nordiske landes deltagelse i det internationale samarbejde. Forbundets arbejde skal bidrage til at øge forståelsen for det nordiske fællesskab og nordiske forhold blandt befolkningerne i vores lande, og styrke kontakterne også mellem nordboere med forskellig sproglig, kulturel og etnisk baggrund.

Det nordiske samarbejde præges i øget grad af den internationale udvikling og den Europæiske Union og det Europæiske økonomiske samarbejde gennem EØS, og samarbejdsorganisationer er i dagens Norden med til at sætte dagsordenen for vores nordiske samarbejde.

I denne proces må Forbundet og Norden-foreningerne have et højt beredskab for både at fastholde og stimulere det nordiske fællesskab, og for at bidrage til at udvikle den nordiske integration. Dette indebærer et behov for en skærpet opmærksomhed på ”medborgernes Norden”. Forbundet og foreningerne må gennem initiativer og forslag medvirke til at udbygge og forstærke borgernes gensidige rettigheder i Norden, således, at alle som bor i vore lande, uafhængigt af statsborgerskab, bliver behandlet på en sådan måde, at de kan deltage i udviklingen af det nordiske fællesskab.

Forbundet skal være foreningernes fælles platform for diskussioner om de fælles prioriteringer, og Forbundets virksomhed bygger på de prioriteringer medlemsorganisationerne har valgt for sin nationale virksomhed, hvor samarbejdet med de andre Norden-foreninger kan øge gennemslagskraften for de sager, foreningerne tager op nationalt, og bidrager til, at foreningerne kan fremstå som et attraktivt nordisk foreningstilbud til nuværende og fremtidige medlemmer.

Foreningerne og Forbundet skal lægge særlig vægt på:

Kundskab – om de nordiske landes historie, kultur, sprog og samfundsforhold, og om vores landes deltagelse i det internationale samarbejde.

Venskab – og folkelige kontakter mellem vores nordiske naboyer, og med vores naboyer ved Østersøen, i det øvrige Europa og i USA og Canada.

Samarbejde – og initiativer for at udvikle det nordiske fællesskab, og et bredere internationalt samvirke med vægt på de folkelige organisationers interesser.

Foreningerne Nordens Forbunds handlingsprogram gengives som bilag til årsberetningen.

7 PROJEKTVIRKSOMHEDEN

Projektvirksomheden var i 2004 præget af videreførelsen af Nordjobb af det nordiske biblioteksprojekt ”Skumringstid” og ”Morgengry” sidstnævnte projekt blev gennemført for ottende gang, og der var rekordstor tilslutning til arrangementerne både i Norden og Baltikum.

De centrale Nordjobb-sekretariat blev efter flytningen af FNF kontoret til Malmö i slutningen af 2003 placeret sammen med FNF sekretariatet. Åsa Juslin, Finland tiltrådte stillingen som Nordjobb projektchef den 15. november 2003 og Kajsa Robertsson har siden 1. januar 2004 arbejdet i stillingen som informationsmedarbejder for projektet. Nordjobb sekretariatet indgår aftaler med de enkelte foreninger om hvilke opgaver, disse skal påtage sig.

Virksomheden ved de nordiske informationskontorer er øget, og aftalerne mellem kontorerne og Nordisk Råds og Ministerråds informationsenhed har givet kontorerne nye opgaver og styrket kontakten mellem kontorerne og Rådets og Ministerrådets informationsvirksomhed.

Projektet ”Nordisk Gæstebud”, der blev introduceret på forsøgsbasis i 2002 med et meget godt resultat, blev fortsat i 2004.

Nedenfor gives en mere detaljeret omtale af aktiviteterne på de enkelte områder.

7.1 Ungdomsudveksling

Nordjobb

Nordjobb är ett mobilitetsprogram som erbjuder sommarjobb i Norden till unga i ålder 18-26 år Det primära syftet för Nordjobb är att öka kunskapen om de nordiska länderna och det nordiska samarbetet genom att erbjuda sommarjobb, bostad och ett varierat kultur-, utbildnings- och fritidsprogram. Genom att ge ungdomar möjlighet att arbeta i ett nordiskt grannland får ungdomarna på ett naturligt sätt ta del av den gemensamma arbetsmarknaden i Norden och samtidigt insikt och förståelse för Nordens historia, kultur, språk, samhälls- och arbetsliv samt levnadsvillkoren i Norden i dag.

År 2004 har varit det första året då det nordiska sekretariatet haft sitt kontor i Malmö. Den första december 2003 flyttade det nordiska sekretariatet till Malmö efter att under två år varit verksamt i Stockholm vid Föreningen Norden Sverige.

Till det nordiska sekretariats uppgifter hör det överordnade ansvaret för projektet samt koordinering av information till sökande, arbetsgivare och media, dessutom har sekretariatet ansvar för den elektroniska sökandedatabasen, planering och genomförande av intern utbildning av projektledare och fritidsledare. Sekretariatet har även ansvar för att regelbundet rapportera om verksamheten till Föreningarna Norden och Nordiska Ministerrådet.

De nationella projektledarna ansvarar i sin tur för ackvирering av arbetsplatser och deras tillsättning, anskaffning av bostäder, information till Nordjobbarna och rekrytering av fritidsledare.

Genom Nordjobb ges arbetsgivare i de nordiska länderna möjlighet att på ett enkelt sätt rekrytera motiverad nordisk arbetskraft. Nordjobb har via sin databas med ansökningar möjlighet att hitta unga arbetstagare som motsvarar de behov och krav som arbetsgivarna har på sin sommarpersonal.

Fritidsprogrammet har under de senaste åren gått in för en stark nordisk profil vilket även kan ses i programmen runt om på våra Nordjobborter. Fritidsledarna har satt ihop gedigna program där nordisk kultur, historia, samhälle och språkförståelse tas upp på olika sätt.

Nordjobbare har i år funnits i Köpenhamn och Billund i Danmark, i Helsingfors, Tammerfors, Åbo och i Vasatrakten i Finland, på Färöarna i Torshavn och på Mykines, Grönland i Nuuk, i huvudstadsregionen men även på flera landsorter runt om på Island, i Oslo och i norra Norge, och Göteborg, Malmö, Stockholm och Ljusdal i Sverige och i flera kommuner på Åland.

Tabell 7.1.1 Kompletta* ansökningar 2004 fördelade på kön jämfört med resultat 2003

	Kvinna	Man	Totalt 2004	Resultat 2003
Danmark	123	65	188	453
Finland	1597	385	1982	4163
Färöarna	5	4	9	11
Grönland	8	8	16	53
Island	154	55	209	524
Norge	143	94	237	609
Sverige	1068	526	1594	2794
Åland	8	6	14	13
	3106	1143	4249	8669

* Med kompletta ansökningar menas ansökningar som är fullständigt utfyllda. År 2004 krävdes ett fotografi för första gången för att ansökningen skulle räknas som komplett. Ansökningarnas totala antal 2004 var 9196 st.

Tabell 7.1.2 Tillsatta platser 2004 jämfört med resultat 2003

	Tillsatta 2004	Resultat 2003
Danmark	93	131
Finland	62	94
Färöarna	10	5
Grönland	15	8
Island	73	70
Norge	65	59
Sverige	147	240
Åland	45	31
	510	638

Nordjobbs organisation

Nordiska sekretariatet

Projektchef Åsa Juslin 1.1 -31.12.2004

Informatör Kajsa Robertsson 1.1 -31.12.2004

Nationella projektledare:

Klaus Elmo Petersen, Danmark, Jenni Laxén, Finland, Høgni Iversen, Färöarna, Tukummeq Martinsen/Anemarie Ottosen, Grönland, Virpi Jokinen, Island, Kristin Franklin/ Tony Mossberg, Norge, Maria Vigholt, Sverige och Erik Brunström, Åland.

Nationella fritidsledare:

Jonas Konski och Aske Ørum Rasmussen, Danmark, Anne-Sophie Hokkanen, Annina Ylikoski, Satu Wickström och, Isa Hudd, Finland, Høgni Iversen, Färöarna, Anemarie Ottosen, Grönland, Alma Sigurðardottir, Island, Tony Mossberg, Norge, Linn Ottoson, Fredrik Jakobsen och Lars-Erik Mårtensson, Sverige, Erik Brunström, Åland.

7.2 Nordisk Biblioteksvecka – "Kura Skymning"

Danmark:	En nordisk biblioteksuge - Skumringstid
Finland:	Pohjoismainen kirjastoviiiko - Iltahämärässä
Færøyene:	Ein norðurlendsk bókasavnsvika - Í skymningin
Grönland:	Nunani Avannalermitut sapaatin Akunnerani atuagaateqarfínni - Taarsiarasaartalerneraneri
Island:	Norræn bókasafnavika - Í ljósaskiptunum
Norge:	Nordisk biblioteksuke - Skumringstime
Sverige:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning
Samisk:	Davviriiikkalaš girjerádjovahkku – Eahketveaigin
Åland:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning

Den nordiska biblioteksveckan firades för åttonde gången den 8-14.11. 2004. Huvudansvarig för projektet var Föreningarna Nordens Förbund, projektkoordineringen sköttes från Pohjola-Norden i Helsingfors. För praktiskt genomförande av projektplaneringen (planering av veckans tema och texter, information mm) ansvarade arbetsgruppen bestående av styrelsen för PR-föreningen for Nordiske biblioteker samt representanter för Föreningarna Norden i de olika länderna.

Denna gång var temat H.C. Andersen och den nordiska sagotraditionen. Under rubriken *Det var en gång i Norden* firade ca 2000 bibliotek, skolor och Norden-föreningar biblioteksveckan med varierande program. Tematexterna var hämtade ur Andersens sagoproduktion; på morgonens Kura gryning- arrangemang lästes *Den fula ankungen*, på kvällens Kura skymning - arrangemang även den moraliska sagan *Det otroligaste*.

De baltiska länderna deltog även denna gång i veckan. Detta möjliggjordes av ett avtal mellan FNF och de nordiska informationskontoren om finansiellt stöd.

I Litauen tycks intresset öka årligen – i år var det sammanlagt 283 institutioner som deltog i veckan! I Lettland var veckan också mycket populär, även där var det 45 bibliotek som representerade hela 340 institutioner. För Estlands del ökade antalet elektroniska anmälan, så att 25 bibliotek anmälde sig via hemsidan. Troligen har deras kunskaper i finska hjälpt dem att fylla i den finska blanketten.

Liksom tidigare år skickades information om projektet till bibliotek, skolor och föreningar främst via nationella biblioteksdatabaser och bibliotekens gemensamma postningslistor. Koordinator har förberett material som har bearbetats i de respektive länderna och skickats vidare av arbetsgruppens medlemmar. Medlemmarna har också använt sina egna informationskanaler i respektive land. Vid behov upprepades uppmaningen att anmäla sig. En majoritet av deltagarna har varit med flera år i rad, de flesta av dem alla år. Det behövs inte alltså omfattande marknadsföring av veckan, utan det räcker med att skicka ett eller två informationsbrev och därefter vid behov påminnelse. Det är många som redan i god tid i början av året frågar efter nästa års tema.

Affischen, kortet, kopior på H.C. Andersens två sagor, idékatalogen och ett kort pressmeddelande skickades per post till samtliga deltagare enligt deras beställningar. Årets affisch var återigen mycket uppskattad, gjord av den danska konstnären Flemming B. Jeppesen.

Projektet finansierades med medel från Nordbok, de nationella föreningarna Norden och PR-föreningen for nordiske biblioteker. En betydande arbetsinsats görs även av projektgruppens medlemmar.

För de lokala kostnaderna stod de deltagande biblioteken. Bibliotekens egen andel av finansieringen överstiger projektmedlen mångdubbelt. Därtill kommer arbetsinsatsen av de anställda i de enskilda biblioteken och av samarbetsparterna i de lokala föreningarna Norden. De lokala föreningarna Norden har också i många fall deltagit i finansieringen.

De nationella föreningarna Norden har bidragit med egna medel till administration, information och material samt givit stöd till arrangemang vid biblioteken och i lokalföreningarnas regi.

Björn Lindwall formand for PR Foreningen fortæller om biblioteksprojeket under bogmessen i Gøteborg.

7.3 Nordisk Gæstebud

På baggrund af et forslag, som kom op under samarbejdsseminaret for foreningernes ansatte i 2001, har foreningerne i regi af Pohjola-Norden, arbejdet med at udvikle et nyt nordisk samarbejdsprojekt ”Nordisk Gæstebud” som tilbydes lokalforeningerne, og som bidrager til at øge opmærksomheden omkring Nordens Dag den 23. marts. Projektet blev gennemført som forsøg i 2002. Gennem Nordisk Gæstebud inviterer foreningerne til et fælles nordisk måltid, hvor mødet omkring spisebordet, en fælles menu og information om nordiske madtraditioner skal inspirere til nordisk fællesskab og forståelse.

Gæstebudet er knyttet til markeringen af Nordens Dag 23. marts. Foreningerne Norden tilbyder et vist materiale til PR for arrangementet fx plakat, madordsliste, nordiske flag, servietter og menuforslag. Gæstebudet arrangeres af lokale kræfter i Norden-foreningerne, i regi af skoler, kantiner og cafeer m.m.

I 2004 blev der arrangeret ca. 300 gæstebud med ca. 15 000 deltagere.

7.4 Nordiske Informationskontorer

De nordiske informationskontorer blev oprettet i 1981 efter beslutning af Nordisk Ministerråd og organiseres i samarbejde med Foreningerne Norden. Kontorerne har som opgave at sprede information om det officielle nordiske samarbejde, koordinere nordiske aktiviteter i de aktuelle regioner og samtidig virke som distriktskontorer for Norden-foreningerne.

I 2004 har der i lighed med tidligere år været ni informationskontorer/informationsaktiviteter i virksomhed: Jyväskylä og Vasa i Finland, Akureyri i Island, Alta og Arendal i Norge og Umeå og Göteborg i Sverige. I Danmark er informationsarbejdet knyttet til informationstidsskriftet NordNu som udgives af Foreningen NORDEN, Danmark. Informationskontoret i Sydslesvig, som blev oprettet i 1997 som et informationspunkt med kontorsted i Flensburg, arbejder med nordisk information i Sønderjylland og Slesvig-området, og har igennem året drevet sin virksomhed på linie med de øvrige kontorer.

Samarbejdsoplægget mellem Nordisk Ministerråd og informationskontorerne er baseret på, at kontorerne skal bistå Ministerrådet med at sprede information om det nordiske samarbejde i sine regioner. De aftaler, som er oprettet mellem kontorerne og Ministerrådet, er grundlaget for den støtte, som gives over det nordiske budget.

Kontorernes arbejdsplaner drøftes årligt med Nordisk Råds og Ministerrådets Informationsenhed, og kontorenes informationsansvarlige deltager i nordiske arrangementer såsom sessioner og nordiske konferencer. En tilsvarende aftale er indgået med Nordisk Kulturfond.

Organisatorisk har kontorerne fortsat som hidtil med egne bestyrelser og med opgaven at informere om det nordiske samarbejde, organisere nordiske projekter i sine arbejdsdistrikter og at virke som sekretariat for Norden-foreningernes regionale og lokale organisationer.

Virksomheden ved informationskontorerne er med tiden blevet ganske omfattende og har stor betydning for interessen for det nordiske samarbejde i de aktuelle regioner. Kontorerne udarbejder egne årsberetninger.

7.5 Orkester Norden

Orkester Norden startade 1993 som ett samarbetsprojekt mellan Föreningarna Nordens Förbund, Lions i Norden, Norsk musikkråd och Svenska Rikskonserter 1993.

Orkester Norden har bland annat som mål att stärka samhörigheten mellan nordisk ungdom, utveckla kunskapen om nordisk musik och synliggöra det rika nordiska kulturarvet. Orkestern vill ge unga nordiska musiker en möjlighet att arbeta med nordisk repertoar tillsammans med några av Nordens främsta instruktörer och med dirigenter och solister av internationellt format. Orkester Nordens turnéer har allt sedan premiäråret utvecklat musikaliska och sociala kontakter mellan unga musiker i hela Norden.

Efter en utvärdering av NOMUS av projektet 1996 har orkestern fram t o m år 2000 haft ett fast bidrag från Nordiska ministerrådet på en miljon svenska kronor. Fr.o.m. 2001 höjdes bidraget till 1,5 miljoner.

Orkestern får ett omfattande ekonomiskt stöd från Nordiska Investeringsbanken som är orkesterns huvudsponsor, samt Regionbidrag från Kultur Skåne och bidrag från Kulturnämnden i Malmö. Till detta kommer stöd från olika organisationer och privata företag i samband med årets studieringsperiod och konserter. Lionsklubbarna i Norden har som tidigare bidragit med stipendier till musikerna samt svarar för praktiska arrangemang vid de nordiska konserterna. Rikskonserter i Sverige bidrar som vanligt med ett ekonomiskt stöd om SEK 150 000, projektledarens lön samt kontor och overheadkostnader till projektets assistent.

Sedan 1997 har projektet en nordisk styrgrupp med representanter från Lions i Norden, Föreningarna Nordens Förbund, Jeunesse Musicales International, Norsk musikråd, Rikskonserter Sverige och Nordiska Konservatorierådet. Från och med 2003 ingår även Nordiska Musikkommittén (NOMUS) i styrgruppen. Norsk musikråd och Rikskonserter delar sekretariatsuppgifterna med Rikskonserter som också har övergripande projektansvar.

Sedan 2001 finns det också en programgrupp som består av representanter från Rikskonserter, Musik i Syd, Malmö Symfoniorkester, Musikhögskolan i Malmö och NOMUS. Dessa bidrar med stora kunskaper konstnärligt och praktiskt.

Sedan 2001 hålls repetitionerna på Musikhögskolan och konserthuset i Malmö. 2004 års turné inleddes med en konsert på Tivoli i Köpenhamn och fortsatte sedan till Malmö, Kristianstad, Stockholm, Rättvik (Dalhalla) innan den avslutades med en konsert i Universitetets Aula i Oslo. Dirigent var Mark Wigglesworth från England och solist den finska violinisten Réka Szilvay. Konserterna var välbesökta och reaktionerna var mycket positiva, både bland publik och press.

Antal sökande och deltagare 1993-2004:

År	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	Samlet
Sökande	450	546	516	520	586	696	570	336	442	547	359	327	5895
Deltagare	67	104	86	90	86	103	82	91	98	96	93	96	1092

Deltagare från varje enskilt land:

Land	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	Smlt
Danmark	13	18	10	7	9	14	11	10	14	16	12	19	153
Finland	20	22	27	24	27	27	13	25	24	22	31	23	285
Färöarna	1	1	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	6
Island	7	17	18	10	2	8	3	7	10	4	7	12	105
Norge	8	16	8	22	18	21	18	17	11	17	12	18	186
Sverige	18	30	22	27	30	33	32	28	38	35	27	21	341
Estland							2	3	-	2	1	2	10
Lettland							2	-	-	-	2	1	5
Litauen							-	-	-	-	1	-	1

Under året har medlemmar ur orkestern i olika konstellationer gjort framträdanden vid fem olika tillfällen i Norge, Danmark och Sverige.

7.6 Seminar om formidling af nordisk litteratur i Norden

Den 22 oktober 2004 arrangeredes seminaret Formidling af Nordisk Litteratur i Norden på Malmö Stadsbibliotek. Arrangör för seminariet var arbejdsgruppen for den Nordiske Biblioteksuge, Foreningerne Nordens Forbund, Nordisk Litteratur- og Biblioteks komité NORDBOK samt Malmö Stadsbibliotek. Formålet med seminariet var at sætte fokus på nordisk litteratur og dets spredning, oversættelse og markedsføring i Norden samt at sætte yderligere fokus på den Nordiske biblioteksuge, som et forum for spredning af nordisk litteratur både på originalsprog og i oversættelse.

Målgruppen for seminariet var forskellige aktører indenfor litteratur- og biblioteksbranchen, litteraturstudernde og forskere, boghandlere, bibliotekarer, forlæggere, politikere embedsmænd der beskæftiger sig med nordisk kulturm.fl.

I seminariet ca 100 personer, som lyttede på indlæg fra højtprofilerede nordisk forlæsere blandt andre deltog tre modtagere af Nordisk Råds Litteraturpris, det drejede sig om Eva Ström, Sverige, Dorrit Willumsen, Danmark og Einar Mar Guðmundsson, Island.

8 FÖRENINGARNA NORDENS UNGDOMSFÖRBUND (FNUF)

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) är ett samarbetsorgan för de nationella Nordenföreningarnas ungdomsorganisationer eller motsvarande organ i de nordiska länderna och de självstyrande områdena.

Medlemmarna år 2004 var Föreningen NORDENS Ungdom, Danmark, Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, Finland, SORLAK, Grönland, Nordklúbburin, Island, Föreningen Norden, Norge och Föreningen Nordens Ungdomsförbund, Sverige. FNUF höll år 2004 sitt vårmöte på Biskops-Arnö och höstmöte i Åbo.

Marianne Muona, Finland fortsatte som FNUF:s ordförande ända till vårmötet då Fredrik Harstad, Sverige valdes till ordförande.

FNUF använde under året sina resurser speciellt till att utveckla nya arbets- och verksamhetsformer. På sitt höstmöte valde FNUF ett arbetsutskott i vilket ingår ordförande Fredrik Harstad, vice-ordförande Freyja Finnsdottir, Søren Würts och generalsekreterare Lotte Granberg-Haakana. Tidningen GORM kom ut en gång, tanken är att under 2005 fundera på framtiden för tidningen. GORM är en samnordisk ungdomstidning som under året sammanställdes i Danmark. Under 2004 beviljades Nordklúbburin på Island medel för att upprätta och upprätthålla en hemsida för FNUF. Detta förverkligades och sedan hösten har FNUF en hemsida på adressen: www.fnuf.com. Upprätthållandet av sidan kommer att rotera mellan medlemsföreningarna.

De samnordiska evenemangen som arrangerats under året var bl.a. Saunaexpressen i Finland. Café Norden gick detta år under namnet "Folktron och trolldom" och lockade ca 100 ungdomar till Island i oktober. Café Norden arrangerat ledde också till att ungdomsverksamheten inom Nordklúbburin aktiverats enormt.

FNUF:s sekretariat fortsatte koordinera verksamheten i Helsingfors under ledning av Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds generalsekreterare. Sekretariatet har ansvar för FNUF:s ekonomi, tar hand om informationsspridningen mellan länderna samt förbereder och sammankallar möten. Från och med januari 2004 administrerar FNUF/PNU också Ungdomens Nordiska Råds (UNR) sekretariat. På UNR-sessionen i Stockholm beslöt man att göra sekretariatet bestående och det är än så länge placerat hos FNUF:

Samarbetet mellan länderna och organisationerna har under år 2004 fungerat bra. FNUF har haft ett aktivt år och ser positivt på det förtroende som FNUF åtnjuter hos FNF och bland Föreningarna Norden i respektive länder.

9 VENSKABS BYSAMARBEJDET

Venskabsbysamarbejdet mellem kommuner og frivillige organisationer har gennem alle årene været en vigtig sag for Norden-foreningerne. Samarbejdet giver muligheder for at bringe folk på lokalt og kommunalt plan sammen i et netværk over hele Norden. Omkring 1000 kommuner har i årenes løb oprettet venskabskontakter i Norden. Denne virksomhed har hen ad vejen også fået forgreninger til de nordiske nærområder, og til en række lande i de andre verdensdele.

I 2004 har foreningerne fortsat diskussionerne om, hvordan venskabsbysamarbejdet kan fornyses, og i forbindelse med handlingsprogrammet for Forbundet for perioden 2003 – 2005 har foreningerne besluttet, at samarbejdet mellem foreningerne, og med kommunernes organisationer om venskabsbysamarbejdet skal udvikles ved, at der oprettes en fælles nordisk hjemmeside for venskabsforbindelserne. Etableringen af venskabsforbindelserne til naboland og kommuner og foreninger i andre europæiske lande skal prioriteres. Foreningerne skal også samarbejde om udviklingen af og gennemførelsen af ”Nordisk Træf” som et fast tilbagevendende mødested for venskabsbyerne og organisationerne. På træffet drøfter deltagerne venskabsbysamarbejdet og den overordnede hensigt med venskabsbysamarbejdet.

Under venskabbykonferencen ”Nordisk Træf” den 6.-8. august 2004 i Kalmar blev der blandt andet sat fokus kommunenesammenlægningernes betydning for venskabsbysamarbejdet og den danske stukturreform blev sat under lup. Praktiske anvisninger på løsning af problemet blev illustreret af formand for Foreningen Norden Sveriges Falkenberg Afdeling, Siw Christensen, der orienterede om Falkenbergs erfaringer med venskabsbysamarbejdet efter de omfattende kommunenesammenlægninger i 70’erne. Næste Nordiske Træf holdes i november 2005 på Voksenåsen ved Oslo.

Nordenformænd samlet foran kommunehuset i Skagaströnd: fra venstre Hans Fjeld, Ringerike, Rolf Wenander, Växjö, Kari Toivonen, Lojo, Bente Madsen, Åbenrå, værterne for mødet Jókulros Grimsdóttir og Úlfur Guðmundursson, Föreningen Norden, Island

9.1 Ungdomsforum på Nordisk Træf 2004 i Kalmar

Formålet var i forbindelse med Nordisk Træf i Kalmar i august 2004 at samle og interessere unge for det nordiske venskabsbysamarbejde samt vise, hvilke muligheder Norden har at tilbyde de unge. Visse programpunkter var fælles med Nordisk Træf og visse skete parallelt. Ungdomsforum foregik som et seminar, hvor venskabsbysamarbejdet skulle anskues ud fra den unges synsvinkel og via diskussioner mellem unge og ”seniorer” Formålet var at give flere unge mulighed for nordiske kontakter over generationsgrænserne. Ungdoms Forum var delfinansieret gennem Nordisk Kulturfond.

10 SKOLSAMARBETE

Föreningarnas skolsamarbete varierar lite i de nordiska länderna. Sverige, Norge och Danmark erbjuder skolmedlemskap till skolorna. Finland och Island håller kontakt med alla skolor i respektive land. Norge och Finland är dessutom administratörer för nationella stipendieordningar. Föreningarna samarbetar då det gäller genomförandet av Nordplus-mini, Nordskol och brevväxlingsprojektet Vänskapsklasser. Alla föreningar har dessutom hand om elevutväxlingsstipendierna Vestnordenmedel som finansieras av Nordiska Ministerrådet efter avtal med varje enskild förening. Föreningarna erbjuder även skolorna nordiska lärarförbildningskurser och anordnar sommarläger för ungdomar i alla åldrar. Föreningarna publicerar nordiskt material och böcker.

10.1 Nordplus-mini

Nordplus-mini var en stipendieordning för grundskolklasser och -grupper som samarbetar med en annan nordisk klass. Syftet med Nordplus-mini var att möjliggöra för grundskolelever att besöka varandra i ett annat nordiskt land och på detta sätt öka intresset för Norden. Dessutom ville man öka elevernas kunskaper om sitt eget land och landet man reser till där en naturlig nordisk språkinlärning sker och där grannspråket blir ett medel till kunskap och inte bara ett mål. Projektet ska ge förstärkt kunskap om inlärning och undervisning i ett annat nordiskt land och lärare och elever ska inspireras till att använda sig av nya undervisnings- och inlärningsmetoder.

Försöket med Nordplus-mini inleddes på uppdrag av Nordiska ministerrådet år 1999 och blev sommaren 2000 förlängt fram till läsåret 2002, då NMR tog ställning till om projektet skulle bli permanent. Resultatet av det var att projektet blev förlängt till år 2003.

Dessvärre sade Nordiska Ministerrådet upp kontraktet 2003 med FNF om administrationen av Nordplus-mini och Nordskol. Eftersom speciellt skolutbytet hört till Föreningarna Nordens kärnområden genom alla år, var det ett extra hårt slag att förlora administrationen för detta projekt. Nordiska Ministerrådet har upplyst att orsaken till den nya administrationen av ordningen inte beror på att man skulle ha varit missnöjd med Norden Föreningarnas administration.

Våren 2004 var en övergångstid innan Nordplus Junior skulle starta i Internationella programkontorets regi. Eftersom programkontoret inte hann bevilja klasser som skulle resa våren 2004, åtog sig Föreningarna Norden att genom ett extra anslag på 900 000 DKK från Nordiska Ministerrådet att dela ut dem samt överblivna pengar från 2003 års beviljning till skolor som skulle besöka sin samarbetspartner under våren 2004. Tillsammans med pengar som fanns kvar från 2003 beviljades 1 347 977 DKK till 82 klasser, 1708 elever och 170 lärare.

Utväxlingen genom Nordplus-mini gav eleverna från alla nordiska länder och självstyrande områden möjlighet att besöka skolor i andra nordiska länder under minst tre till sju dagar. Rapporter från klasserna visar att eleverna har fått kunskaper om grannlandets historia, kultur, geografi och skolsystem. Många har också fått insyn i vardagslivet i landet genom boendet i familjer. Lärarnas kunskaper om skolsystem och pedagogiska metoder i Norden har ökat. Alla har fått nordiska vänner och de flesta klasser har fortsatt samarbeitsplaner även efter besöket och mottagarna planerar svarsvisit.

Vid utdelning skulle klasserna ha minst tre dagars och mest 7 dagars gemensamt pedagogiskt program med mottagande skolan, och skolorna skall redovisa förberedande aktiviteter och pedagogisk uppföljning av besöket.

Ansökare (skolklasser) och beviljade stipendier 2001 – 2004

Land	2001 Antal klasser bevilja/antal elever	2002 Antal klasser beviljade/antal elever	2003 Antal klasser beviljade/antal elever	2004 Antal klasser/beviljadet elever	Sum 2004 Beviljat belopp i DKK
Danmark	68/1422	64/142	84/1975	21/384	330.990
Finland	30/647	41/842	40/746	22/448	214.635
Färöarna	6/141	3/40	9/176	5/103	124.000
Grönland	6/102	3/47	4/85	0/0	0
Island	21/522	17/383	17/328	8/202	258.512
Norge	39/991	53/1141	34/861	5/146	163.964
Sverige	43/997	65/1457	54/1316	17/392	239.323
Åland	8/182	7/141	8/200	1/33	39.000
Sum	221/5004	253/5475	250/5687	78/1708	1.370.424

10.2 Vänskapsklasser

Brevväxling per post och e-post stimulerar till kontakter mellan elever i alla åldrar och på alla årskurser. Ett viktigt syfte är att ge eleverna praktisk erfarenhet av de nordiska språken. De får på ett stimulerande och enkelt sätt träna nordisk språkförståelse men också vetskapp om barns levnadsvillkor i Norden. Projektet sprider information om Norden och det nordiska samarbetet för att öka förståelsen för den nordiska gemenskapen bland skolelever. Lärarna får genom projektet stöd i sin undervisning om Norden.

I 2004 hade föreningarna 216 klasser anmällda till Vänskapsklass-projektet: 80 från Danmark, 70 från Sverige, 46 från Norge, 23 från Island, 12 från Finland, 2 från Åland och 1 från Färöarna. Bland klasserna fanns alla åldrar från de lägsta grundskolklasserna till de äldsta gymnasisterna representerade. Mer än 5000 elever med sina lärare fick kontakter med skolor och elever i andra nordiska länder.

De flesta nationella Norden-föreningarna delade ut ett välkomstpaket med nordiskt innehåll till klasserna när de startade samarbetet och brevskrivningen med en annan klass i Norden. De flesta klasserna blev matchade med en annan klass men även hela skolor samarbetade med varandra.

Föreningen Norden, Sverige har varit koordinator för projektet. Information om projektet har spritts genom föreningarnas hemsidor, medlemsblad och nyhetsbrev, utbildningsmässor samt genom annonser. Föreningen Norden, Norge producerade ett nytt material om Vänskapsklasser till sina skolor.

11 KONTAKT MED SAMARBEJDSPARTNERE I NÆROMRÅDERNE

Der findes i dag fungerende Norden-foreninger i Estland, Letland, Litauen, i Koltushi ved St. Petersburg og i Petrozavodsk. De samler nordisk interessererde medlemmer til at arbejde for at sprede kundskab om Norden i hjemlandene og til at holde kontakter med Norden-foreningerne i de nordiske lande. I 1999 blev der underskrevet samarbejdsaftaler mellem Foreningerne Nordens Forbund og foreningerne Norden i Estland og Letland. Samarbejdsaftalen har til mål at fremme kontakten og samarbejdet mellem Foreningerne Nordens Forbund og Foreningerne Norden i Estland og Letland og knytte disse nærmere til Norden-foreningerne i Norden.

Foreningen Norden i Estland blev oprettet i 1989 og har lokalafdelinger i flere kommuner. Foreningen har haft tæt samarbejde med Pohjola-Norden i Finland. Repræsentanter fra foreningen har deltaget i forskellige nordiske arrangementer i 2004.

Foreningen Norden i Letland blev oprettet i 1991 og har lokalafdelinger i flere kommuner. Foreningen samler mange unge mennesker med interesse for det nordiske, og flertallet af medlemmerne er under 30 år.

Foreningen Norden i Litauen blev oprettet i 1997 og samler Norden-interesserede fra Vilnius-området, men har også medlemmer fra andre dele af Litauen. I samarbejde med Foreningerne Nordens Forbund og Pohjola-

Norden, og i regi af Nordisk Informationskontor i Vilnius, arrangerede foreningen igen i år den nordiske biblioteksuge.

Foreningen Norden i Koltushi kommune blev etableret i år 2000 i Koltushi, vest for St. Petersburg. Koltushis historiske og kulturelle baggrund og det faktum, at mange af indbyggerne har forbindelser med Norden, specielt med Finland og Sverige, har stimuleret interessen for foreningen. Foreningen har kontakt med Pohjola-Norden.

Foreningen Norden i Petrozavosk. Foreningen blev oprettet i 2001 og består af 32 medlemmer. Oprettelsen og aktiviteterne i foreningen er til dels præget af det nære venskabsbysamarbejde mellem Umeå og Västerbotten og Petrozavodsk.

12 NORDENSEMINAR FOR NORDEN FORENINGERNES STYREMEDLEMMER PÅ HANAHOLMEN I FINLAND DEN 7. TIL 8. MAJ 2004

Styreseminaret på Hanaholmen havde til formål at analysere, hvilke risici der er for domænetab for de nordiske sprog. Seminaret skulle give medlemmerne i foreningernes styrelser mulighed for gennem kontakter og samtaler at uddybe temaet. Der blev også inviteret til diskussioner om behovet og formerne for samarbejdet mellem foreningerne herunder om en eventuel genindførelse af forbundsmøerde.

Styreseminarets tema blev belyst af forskellige eksperter på området. Professor Kenneth Hyltenstam, "Centrum för tvåspråkhetsforskning" ved Stockholms Universitet talte således om "Domänförlust - en risk för de nordiska språken?" Kenneth Hyltenstam talte om forholdet mellem de nordiske sprog og engelsk som det dominérende sprog og om domænetab inden for forskellige domæner, fx uddannelse, hjemmet, politik osv. Førsteamanuensis Arne Torp, Nordisk Institut, Universitetet i Oslo orienterede om påvirkningen og udviklingen af de forskellige nordiske sprog. Torp orienterede herunder om den massive hanseatiske indflydelse, der har været på de nordiske sprog. Engelske ord i skandinavisk beløber sig således kun til ganske få procent, hvor den nedertyske påvirkning er sket over flere hundrede år. Chefen for sprogcenteret ved Kuopio Universitet Antti Hildén talte om engelsk som ressource på universitetet og om den udbredte anvendelse af engelsk. Det er helt nødvendigt at have et grundigt kendskab til engelsk, men han fandt, at Norden foreningerne burde tage spørgsmålet op og gøre regeringerne opmærksom på, at udviklingen kan indebære en trussel mod de nordiske sprog og samfund. Undervisningen foregår på engelsk på flere fakulteter i Norden. På baggrund heraf og baggrund af en efterfølgende diskussion blandt styremedlemmerne besluttede Præsidiet at sende et brev til statsministrene med kopi til kultur- og undervisningsministrene, hvor man gjorde opmærksom på denne trussel.

Endvidere talte Lagstiftningsråd Sten Palmgren, Finlands Justitsministerium under styreseminaret. Han talte om revisionen af den nordiske sprogkonvention og forskningsdirektør Henrik Stenius, Center for Nordic Studies ved Helsingfors Universitet talte under overskriften "Vad berättar våra begrepp om oss". Endelig talte professor Marika Tandefeldt, Svenska Handelshögskolan i Helsingfors om, hvordan man modarbejde domænetab, med udgangspunkt i et praktisk handlingsprogram for svensk i Finland.

Det blev besluttet at afholde et nyt styreseminar i Danmark i 2005.

13 ANDEN VIRKSOMHED

13.1 Hallo Norden og Norden i Fokus

Foreningerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige gennemfører på opdrag af Nordisk Ministerråd projektet "Hallo Norden", som er en servicetelefon for borgere i Norden, som har haft problemer med flytning i Norden. Desuden gennemfører foreningerne i Danmark, Norge og Sverige på opdrag af Ministerrådet projektet "Norden i Fokus", som er et aktivitetsprogram om nordiske emner i hovedstæderne. I Finland, Helsingfors gennemføres Norden i Fokus af Nordens institut i Finland (NIFIN) og i Island, Reykjavik gennemføres projektet af Nordens Hus.

Aftalerne om disse to projekter er indgået mellem Nordisk Ministerråd og de enkelte foreninger, og Forbundet har ingen formelle opgaver under gennemførelsen af disse opgaver. Imidlertid indgår rådslagning og drøftelser

omkring gennemførelsen af projekter jævnligt på Præsidiets møder og på møderne for direktørerne/generalsekretærerne.

13.2 Øvrig kontaktvirksomhed

I 2004 har der været nær kontakt med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. FNF's præsident Riitta Prusti og generalsekretæren deltog i Nordisk Råds temamøde om den Nordlige Dimension i Helsingfors den 14. – 15. maj. Generalsekretæren deltog under Nordisk Råds sommermøder i Kristiansand 29. – 30. juni i den forbindelse holdt direktørkollegiet også møde med Nordisk Ministerråds generalsekretær Per Unckel. FNF's præsident Riitta Prusti og generalsekretæren deltog også i Nordisk Råds 56. session i Stockholm den 1.-3. november.

Generalsekretæren har deltaget i de Sydslesvigske Årsmøder den 11.-13. juni, hvor hun har holdt taler for det danske mindretal i Sydslevig om nordisk samarbejde i et udvidet Europa. Generalsekretæren har også talt ved en række Norden foreningers møder rundt om i Norden. Generalsekretæren deltog også den 23.-24. oktober ved de schweiziske Nordenklubbers årlige møde i Montreux, hvor hun talte om nordisk samarbejde i Norden og i Verden.

Generalsekretæren har endvidere haft flere møder med medarbejdere i Nordisk Ministerråds og Nordisk Råds sekretariat og med medarbejdere i Nordisk Kulturfond.

De Nordiske Informationskontorer har bedt om har bedt om at FNF indtager en mere koordinerende og involverende rolle i forhold til kontorene. Generalsekretære har derfor haft et par møder med lederne af informationskontorene og et samarbejdsprojekt "Med Norden i Biografen" er iværksat.

Generalsekretæren har desuden deltaget på Foreningen Norden Sveriges årsmøde i december på Biskops Arnö i Sverige.

14 BILAG

14.1 Handlingsprogram for Foreningene Nordens Forbund 2003 - 2005

Vår oppgave

Fellesskapet mellom de nordiske land og nordiske folk gir en merverdi ved vår deltagelse i det internasjonale samfunnet. Vår felles historie, kultur og språk gir oss et ansvar for å videreføre et nordisk samarbeid som inkluderer alle som bor i Norden, og som utvider de folkelige kontaktene til andre land i Europa.

Norden-foreningene vil bidra til å fordype et folkelig felleskap omkring det nordiske samarbeidet og de nordiske lands deltagelse internasjonalt gjennom samarbeidet i Foreningene Nordens Forbund.

Forbundets arbeid skal bidra til å øke forståelsen for det nordiske fellesskapet og nordiske forhold blant befolkningen i våre land, og styrke kontaktene også mellom nordboere med ulik språklig, kulturell og etnisk bakgrunn.

Hvem deltar i Foreningene Nordens Forbund ?

Foreningene Nordens Forbund er et samarbeidsorgan for Norden, dansk forening for nordisk samarbejde; Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete; Norrøna Félagið í Føroyum; Foreningen Norden, Grønland; Norræna Félagið á Ísland; Norden, norsk forening for nordisk samarbeid, Norden, svensk forening för nordiskt samarbete og Föreningen Norden på Åland, samt Foreningene Nordens Ungdom (FNU).

Vi samarbeider også med Eesti Põhjala Ühing (Foreningen Norden i Estland), Biedrība Norden Latvija (Foreningen Norden i Lettland) og Foreningen Norden i Litauen.

Våre utfordringer

Det nordiske samarbeidet preges i økende grad av den internasjonale utviklingen, der den Europeiske Unionen, med en kombinasjon av føderalt og overstatlig samarbeid nå står overfor en bred utvidelse, det Europeiske

økonomiske samarbeidet gjennom EØS, og de globale samarbeidsorganisasjonene, setter dagsordenen også for vårt nordiske samarbeid.

Gjennom arbeidet i EU's Framtidskonvent trekkes nå retningslinjene opp for en reform for effektivisering av det framtidige europeiske samarbeidet, og dette vil påvirke alle europeiske land i årene framover. De økonomiske, sosiale og demografiske endringene i våre land vil stille store krav til det nordiske fellesskapet og våre sosiale velferdssystem, men også gi nye innslag i vårt kultur- og verdifellesskap.

Forbundet og Norden-foreningene har høy beredskap for både å fastholde og stimulere det nordiske fellesskapet, og å bidra til å utvikle den nordiske integrasjonen. Dette krever en tydelig oppmerksomhet på ”medborgernes Norden”, der vi gjennom initiativer og forslag må medvirke til å utbygge og forsterke borgernes gjensidige rettigheter i Norden, slik at alle som bor i våre land, uavhengig av statsborgerskap, blir behandlet likt og kan delta i utviklingen av det nordiske fellesskapet.

Vår utgangspunkt må her være at både de nordiske lands og de selvstyrende områdene parlament og regjeringer fortsatt ønsker å videreføre det framgangsrike nordiske samarbeidet som en samlende oppgave mellom våre land.

Våre satsingsområder

Forbundets er foreningenes felles plattform for diskusjoner om de felles prioriteringer og forbundet virksomhet bygger på de prioriteringer medlemsorganisasjonene har valgt for sin nasjonale virksomhet. Samarbeidet med de andre Norden-foreningene kan øke gjennomslagskraften for de sakene foreningene tar opp nasjonalt, og bidra til at foreningene kan framstå som et attraktivt nordisk foreningstilbud til nåværende og framtidige medlemmer.

Dette skal skje ved at foreningene og Forbundet legger vekt på:

Kunnskaper – om de nordiske lands historie, kultur, språk og samfunnsforhold, og om våre lands deltagelse i det internasjonale samarbeidet.

Vennskap – og folkelige kontakt mellom våre nordiske granner, og med våre granner ved Østersjøen, i det øvrige Europa og i USA og Canada.

Samarbeid – og initiativer for å utvikle det nordiske fellesskapet, og et bredere internasjonalt samvirke med vekt på de folkelige organisasjonenes interesser.

Gjennom Forbundet vil derfor foreningene styrke samhandlingen og samarbeidet med sikte på å organisere foreningsaktivitetene og prosjektvirksomheten på en effektiv og rasjonell måte, og utvikle initiativer og diskusjoner om det nordiske fellesskapet.

Forbundet er også foreningenes redskap for diskusjoner med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om prioriterte oppgaver i det nordiske samarbeidet, og om de nordiske lands deltagelse i internasjonalt samarbeid.

Våre prioriterte oppgaver i årene framover

De utfordringene som det nordiske samarbeidet stilles overfor krever målbevisste innsatser fra Forbundet og foreningene når det gjelder å styrke de organisatoriske og medlemsmessige forutsetningene for foreningenes arbeid.

De krever fornyelse av foreningenes arbeidsformer og aktiviteter for å nå nye medlemsgrupper, og for å sikre at det nordiske samarbeidet er til nytte for folket i Norden.

Utfordringene krever stor årvåkenhet og innsikt i de forhold som påvirker de nordiske lands muligheter, og mulighetene for å utvikle det nordiske samarbeidet.

For å møte dette vil derfor foreningene gjennom Forbundet arbeide aktivt sammen om:

▪ BREDERE MEDLEMSUNDERLAG OG STYRKET ORGANISASJON

Foreningene vil samarbeide aktivt for å styrke sitt medlemsunderlag bla. gjennom koordinerte vervingskampanjer, felles medlemskort og felles medlemsfordeler, og adgang til å abonnere på søsterforeningenes tidsskrifter.

Foreningene vil samarbeide om personalutdanning for organisasjonenes ansatte og tillitsvalgte på nasjonalt, regionalt og lokalt plan.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Under årene 2004 – 2005 skal foreningene gjennomføre en koordinert vervingskampanje med sikte på å rekruttere nye medlemmer særlig blant studenter og skolelever, og blant nordboere som arbeider i et annet nordisk land, samt blant innvandrere i Norden.

Foreningene skal gjennom Forbundet utvikle og ta i bruk et felles medlemskort som understreker medlemmenes tilknytning til den nasjonale foreningene og til det samarbeidet foreningene gjennomfører gjennom Forbundet.

Medlemskortet skal gi adgang til medlemsfordeler i alle nordiske land, og foreningene skal samarbeide om avtaler om slike medlemsfordeler med større nordiske bedrifter, transportselskaper kulturfestivaler og museer ol.

Foreningene skal gjennom Forbundet utvikle et redaksjonelt samarbeid mellom sine tidskrifter.

Tilsvarende skal foreningene samarbeide om kontakt med annonsører og utviklet et felles nordisk annonseringstilbud for disse.

Foreningene skal gjennom Forbundet også utvikle et felles utdanningstilbud til sine ansatte og tillitsvalgte som en påbygning på den nasjonale personalutdanningen, samt et organisert nordisk utvekslings- og praksisprogram for sine medarbeiter og tillitsvalgte.

Målsettingen skal være at de ansatte og tillitsvalgte hvert år skal få et felles nordisk kurstilbud.

▪ STYRKET KOORDINERING AV FORENINGENES NASJONALE ARBEID

Foreningene Nordens Forbunds rolle som koordineringsorgan for foreningenes aktiviteter skal styrkes og Forbundets sekretariat skal fungere som den ytterst ansvarlige for foreningenes felles prosjekter, samt representere foreningene i kontaktene med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Forbundets rolle som koordineringsorgan for foreningenes aktiviteter skal styrkes gjennom en reorganisering av Forbundets sekretariat, der de prosjektansvarlige medarbeiterne inngår i sekretariatets bemanningsplan, og når forholdene tilslir det plasseres i dette sekretariatet.

Foreningene skal gjennomgå opplegget av FNF's styringsorganer; "direktørmøtene" og Presidiets møter, med sikte på å utdype arbeidsdelingen mellom disse, samt knytte Presidiets arbeid tettere opp til foreningenes nasjonale styringsorganer, herunder også ta stilling til om de tidligere "forbundsmøtene" skal gjenopptas i en modernisert form.

Foreningene skal gjennom Forbundet årlig samrå seg om, og utforme sine nasjonale strategi- og arbeidsplaner, og foreningenes og FNF's årlige møteplaner skal koordineres med sikte på en felles aktivitets- og møteplan for hele Norden-virksomheten.

FNF skal i kontakt med foreningene opprette et person- og adresseregister for FNF, landsforeningene, distriktsorganisasjonene og lokalforeningene, som skal jevnlig ajourføres og være tilgjengelig på foreningenes hjemmesider.

▪ UTVIKLE NORDISKE MØTEPLASSER OG AKTIVITETER

Gjennom Forbundet vil foreningene ta ansvaret for velorganiserte og attraktive utvekslingsordninger for ulike målgrupper, med særlig vekt på barn og ungdom. Foreningene vil samarbeide om å bygge kulturelle og sosiale broer mellom folk i Norden gjennom utvikling av vennskapssamarbeidet mellom kommuner og organisasjoner i Norden, og mellom Norden og grannelandene.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

"FNF skal i kontakt med Nordisk Ministerråd styrke organiseringen av utvekslingsprosjektene. Innsatsene for å trekke innvandrungdom med i Nordjobb skal styrkes med sikte på at flere deltagere kommer fra innvandrermiljøer".

Det nordiske biblioteksprosjektet "Skumringstime" og "Gryningstime" skal videreutvikles i samarbeid med PR-foreningen for nordiske biblioteker. I forbindelse med dette prosjektet skal en drøfte med Nordisk Råd og

Nordisk 'Ministerråd hvordan den fokuseringen som nå er forberedt om de nordiske prisene, kan inngå i biblioteksprosjektet også i framtiden.

Samarbeidet mellom foreningene, og med kommunenes organisasjoner, om vennskapssamarbeidet skal utvikles ved at det opprettes en felles nordiske hjemmeside for vennskaps-forbindelsene. Etablering av vennskapsforbindelsene til grannelandene, og kommuner og foreninger i andre europeiske land skal prioriteres.

Foreningene skal samarbeide om utviklingen av og gjennomføringen av "Nordisk Treff" som et fast tilbakekommende møtepunkt for vennskapskommunene og organisasjonene.

Prosjektet "Nordisk Gjestebud" skal videreutvikles og gjennomføres i kontakt med flere samarbeidspartnere og med fortsatt tyngdepunkt rundt Norden Dag 23. mars.

Et nytt folkelig prosjekt "Vi bor også i Norden" rettet til innvandrerdom skal utvikles og tilby disse ungdomsgruppene muligheter for spesielle aktivitets- og utvekslingsopplegg, samt tilrettelagt informasjon om de nordiske land og det nordiske fellesskapet.

▪ **STYRKE INTERESSEN FOR DE NORDISKE LANDS FELLES HISTORIE, KULTUR OG SPRÅK**
Foreningene vil samarbeide om aktiviteter som utdypet kunnskapene og forståelsen for vår felles historie, kultur og språk, der også innvandrernes bidrag til en fornyelse og bredere nordisk kulturforståelse skal aktiviseres og tas vare på.

▪ **Konkrete oppgaver i perioden**

Foreningene skal gjennom Forbundet videreutvikle skolesamarbeidet med vekt på aktiviteter for lærere og elever gjennom organisering av utvekslingsordninger, det nordiske brevvekslingsprosjektet og gjennom informasjons- og undervisningsmateriale om Norden, nordisk historie, kultur og språk for lærere og lærerstudenter, samt informasjons- og undervisningsmateriell om Norden og nordiske forhold for ulike elevgrupper.

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om en seminarserie "Vi og Norden", rettet til lærere og andre interesserte, der de nordiske lands historie kultur, språk og moderne samfunnsforhold presenteres. Seminarene skal arrangeres i rekkefølge i de respektive land.

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om et seminar, "Vårt bidrag til Norden", der innvandrergrupper presenterer sin kultur, tradisjoner og vurderinger som bidrag til utviklingen av det moderne nordiske fellesskapet.

Foreningene skal gjennom Forbundet fortsette et aktivt samarbeid for å utvirke at de nordiske public-service-kanalene skal kunne sees i alle nordiske land.

▪ **STYRKE KUNNSKAPENE OM DET MODERNE NORDET**

Foreningene vil samarbeide om bredere informasjoner om det moderne Norden, og engasjere nordisk interesserte mennesker, organisasjoner og bedrifter, nordiske og nasjonale myndigheter i kurs- og opplysningsvirksomhet om likheter og ulikheter mellom våre land.

▪ **Konkrete oppgaver i perioden**

Foreningene skal gjennom Forbundet samarbeide om å utvikle seminartilbud til nordiske bedrifter, organisasjoner og myndigheter om nordisk kultur og samfunnsforhold.

Foreningene skal samarbeide om utvikling av prosjektet "Norden i Fokus" og i fellesskap drøfte med Nordisk Ministerråd hvordan denne virksomheten kan utvikles videre.

▪ **NORDBOERS RETTIGHETER**

Foreningene vil samarbeide om oppfølgingen av rapporten "Nordboers rettigheter", og overvåke hvordan Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og de nasjonale myndighetene følger opp rapportens forslag, samt engasjere andre interesseorganisasjoner i arbeidet med oppfølging av forslagene.

▪ **Konkrete oppgaver i perioden**

Foreningene skal samarbeide om å utvikle "Hallo Norden" og i fellesskap drøfte med Nordisk Ministerråd hvordan denne publikumsvirksomheten kan utvikles.

Foreningene skal også i kontakt med Nordisk Ministerråd og de nasjonale myndighetene utforme og gjennomføre informasjons- og skoleringsstiltak for de ansvarlige myndighetene.

▪ FORNYE INTERESSEN FOR DEMOKRATI, IDENTITET OG FELLESSKAP

Gjennom Forbundet vil foreningene legges særlig vekt på å fornye interessen for demokrati, identitet og fellesskap blant barn og ungdom, og å skape forståelse for verdien av et åpent nordisk samfunn med gjensidige muligheter og rettigheter for borgerne, og der likestilling mellom kjønnene og mellom de ulike befolkningsgruppene danner grunnlaget for kulturell, sosial og økonomisk framgang i våre land.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Under perioden skal foreningene, i kontakt med andre frivillige organisasjoner, samarbeide om et seminaropplegg om ”Barn og demokrati”, der de grunnleggende forholdene ved et aktivt demokrati med barn som aktører tas opp til diskusjon

Foreningene skal ta initiativ til et nordisk forskningsprogram om det flerkulturelle Norden som grunnlag for kulturell, sosiale og økonomisk framgang for Norden

▪ STIMULERER TIL DEBATT OM NYE OPPGAVER I DET NORDISKE SAMARBEIDET

Gjennom Forbundet vil foreningene aktivt bidra i debatten om sentrale oppgaver i det nordiske samarbeidet, og ta initiativer til nye samarbeidsoppgaver og samarbeidformer mellom våre land. I dette skal det fortsatte nordiske fellesskapet skal stå sterkt, også som grunnlag for våre lands deltagelse i utviklingen av det europeiske og globale samarbeidet.

▪ Konkrete oppgaver i perioden

Gjennom Forbundet vil foreningene jevnlig analysere erfaringene med de nordiske avtalene og samarbeidsformene og peke på nye oppgaver. Grunnlaget for dette finnes i Forbundets forslag i rapporten ”Norden i tiden og verden”.

Gjennom Forbundet vil foreningene særlig studere hvordan de nordiske land iverksetter og implementerer EU-direktiver og forordninger, samt beslutninger i andre internasjonale samarbeidsorganer, med sikte på størst mulig nordisk sammenfall.

Forbundet vil gjenoppta kontaktene til de frivillige organisasjonene i Norden ved en fornyet utforming av Nordens Folkelige Forsamling basert på løpende informasjonskontakt med disse organasjonene der sentrale nordiske samarbeidsspørsmål kan drøftes.

14.2 Stadgar för Föreningarna Nordens Förbund

**Antagna av Föreningarna Nordens Förbunds Presidium vid möte i Oslo
8.november 1998**

§ 1 Förbundets medlemmar

Föreningarna Nordens Förbund är ett samarbetsorgan för följande nationella föreningar:
Norden, Danska forening för nordiskt samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagit í Føroyum, Foreningen Norden på Grönland, Norræna Félagið á Ísland, Norden, norsk forening för nordisk samarbete, Norden, svensk förening för nordiskt samarbete och Föreningen Norden på Åland.

§ 2 Ändamål

Förbundet är samarbetsorgan för de nationella föreningarnas gemensamma intressen med huvuduppgift att arbeta för att stärka det folkliga nordiska samarbetet på alla nivåer. Förbundets principprogram, som antas av presidiet och revideras var fjärde år, preciserar närmre förbundets inriktning och är det ideologiska fundamentet som verksamheten vilar på.

Det bygger på de prioriteringar som Norden-föreningarna har gjort för sitt nationella arbete, och läggs till grund för de uppgifter föreningarna vill lösa gemensamt.

Förbundets verksamhetsplan, som antas av presidiet och gäller för kalenderåret, utgår från principprogrammet och de nationella föreningarna s verksamhet.

§ 3 Organisation

Förbundets högsta beslutande organ är presidiet, vilket inom sig utser, om så är angeläget, ett arbetsutskott bestående av presidiets ordförande och två viceordförande.

Direktörskollegiet, under ledning av generalsekreteraren, handlägger praktiska och administrativa frågor, förbereder presidiets möten och behandlar de uppgifter som presidiet i övrigt uppdrar åt kollegiet.

Förbundet utövar sin verksamhet genom ett sekretariat, vilket leds av generalsekreteraren.

Förbundet bedriver sin ungdomsverksamhet i samarbete med Föreningarna Nordens Ungdom (FNU), som är ett självständigt samarbetsorgan för de nationella föreningarna Nordens ungdomsorgan.

§ 4 Presidiet

Presidiet består av de åtta nationella föreningarnas ordförande. Vid förfall har presidiemedlem rätt att låta sig företrädas av en förtroendevald representant från den nationella föreningen.

En presidiemedlem avgår direkt vid den händelse att han/hon ej längre är ordförande i den nationella föreningen, och efterträdaren ingår därefter omedelbart i presidiet.

Presidiet har det övergripande ansvaret för förbundets verksamhet och att denna verksamhet sker i överensstämmelse med stadgarna, principprogrammet och verksamhetsplanen.

Utifrån verksamhetsplanen fastställer presidiet den årliga budgeten, vilket skall ske före den 1 december året innan nästkommande kalenderår. Budgeten skall så snart som möjligt delges de nationella föreningarna.

Senast den 1 april efter ett verksamhetsår skall presidiet framlägga bokslut och verksamhetsberättelse till revisorerna för granskning.

4.1. Presidiets beslut

Presidiet är beslutsmässigt då fem ledamöter är närvarande, däribland ordföranden, eller en av vice ordförandena. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har tjänstgörande ordförande utslagsröst. Vid val avgörs frågan genom lottning.

4.2. Presidiets möten

Presidiet skall normalt hålla tre möten årligen. Presidiet kan tillsätta arbetsgrupper för olika verksamhetsområden och särskilda uppgifter, samt när så är lämpligt inkalla utomstående personer att närvara vid presidiemöten.

De nationella föreningarna har rätt att inkomma med förslag/skrivelser till presidiet, vilka skall behandlas så snart som möjligt.

På presidiemöten deltar, om presidiet inget annat beslutar, generalsekreteraren och de nationella föreningarnas direktörer/generalsekreterare. De nationella föreningarnas ungdomsorgan har rätt att delta i presidiets arbete med en gemensam representant med samma befogenheter som övriga presidiemedlemmar.

Presidiet sammanträder på kallelse av ordförande. På begäran av revisorerna eller minst tre presidiemedlemmar, skall presidiet kallas till extra möte.

Dagordningen jämte möteshandlingarna skall minst två veckor före ett ordinarie presidiemöte utsändas till presidiets medlemmar samt för kännedom till de nationella föreningarna.

Presidiet skall om så är angeläget och om omständigheterna så möjliggör, årligen inbjuda representanter från föreningarna Norden utanför FNF:s medlemsföreningar till ett av presidiets möten för gemensamma informella diskussioner.

4.3. Val av ordförande och mandatperiod

Ordförande tillsätts normalt efter en löpande turodning mellan föreningarnas ordförande i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Den ena av de två vice ordförandena skall vara den som under näst kommande mandatperiod står på tur att bli ordförande. Den andre vice ordföranden skall utses bland företrädarna från föreningarna i de självstyrande områdena.

Mandatperioden för ordförande och vice ordförande är två år och följer förbundets räkenskapsår. Om ordförande eller viceordförande avgår under mandatperioden övertar den nationella föreningens efterträdare uppgiften under återstoden av mandatperioden.

Om särskilt stora skäl föreligger kan presidiet frångå ovan föreskriven turordningsprincip och inom presidiets medlemmar utse annan ordförande eller vice ordförande. För att så ska ske erfordras att minst fem presidiemedlemmar är ene därom. Detsamma gäller vid den händelse att särskilda stora skäl föreligger för att omvälvja ordförande eller vice ordförande för högst en mandatperiod. Om denna föreskrift tillämpas skall samtidigt fastställas hur turordningsprincipen skall tillämpas vid nästa valtillfälle.

Generalsekreteraren är presidiets sekreterare.

§ 5 Direktörskollegiet

Direktörerna/generalsekreterarna för de nationella föreningarna eller deras ställföreträdare samt förbundets generalsekreterare utgör ett direktörskollegium som leds av förbundets generalsekreterare. I kollegiet har även de nationella föreningarnas ungdomsorgan möjlighet att delta med en gemensam representant med samma befogenheter som övriga medlemmar i direktörskollegiet.

Kollegiet är ett administrativt organ som huvudsakligen arbetar med de praktiska frågorna beträffande planeringen och genomförandet av verksamhetsplanen samt koordineringen mellan föreningarna.

Presidiet kan uppdra åt direktörskollegiet att verkställa presidiebeslut och enligt fastställda riktlinjer fatta löpande beslut i särskilda administrativa frågor.

§ 6 Sekretariatet

Förbundet utövar sin löpande verksamhet genom ett sekretariat, vilket leds av en generalsekreterare som anställs av presidiet. Generalsekreteraren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med presidiets beslut.

Presidiet fastställer generalsekreterarens arbetsuppgifter och riktlinjer för sekretariatets verksamhet. Presidiet är ansvarig arbetsgivare för sekretariatets personal.

Protokoll från de nationella föreningarnas styrelsemöten skall tillställas sekretariatet för kännedom.

§ 7 Ekonomi

Förbundets räkenskapsår följer kalenderår. De nationella föreningarna lämnar årligen bidrag till förbundets administration. Bidragets storlek fastställs av presidiet och fördelar på basis av Nordiska rådets fördelningsnyckel.

Rese- och logikostnader för ordföranden och vice ordförandena i samband med möte i förbundets regi bestrids av gemensamma medel, medan varje nationell förening i alla sammanhang själva ansvarar för sina kostnader.

Kostnaderna för de nationella föreningarna i samband med de särskilda arbetsgrupper som inrättas av presidiet skall huvudsakligen bestridas gemensamma medel.

För att underlätta Islands, Färöarnas, Grönlands och Ålands deltagande i möten med presidiet och direktörskollegiet skall dessa föreningarnas resekostnader subventioneras av förbundets gemensamma medel för ett antal årliga resor fastställt av presidiet i särskild ordning.

Vid fastställandet av budgeten skall presidiet härutöver eftersträva att vid arrangemang som genomförs i förbundets regi, med ett mindre belopp vid behov kompensera de nationella föreningarna som har de högsta resekostnaderna.

§ 8 Revision

Revision av förbundets verksamhet utföres av två revisorer, av vilka den ene skall vara auktoriserad och den andre förtroendevald. Den auktoriserade revisorn och dennes suppleant skall vara verksam i det land där sekretariatet är placerat. Den förtroendevalda revisorn och dennes suppleant utses efter en turodningsprincip mellan föreningarna. De kan dock ej komma från samma land som presidiets ordförande eller den auktoriserade revisorn. Revisorerna och de två suppleanterna utses av presidiet.

Mandatperioden för revisorerna och deras suppleanter är två år och följer förbundets räkenskapsår. Den auktoriserade revisorn och dennes suppleant kan omvälvjas för ytterligare två mandatperioder, medan uppdraget för den förtroendevalde revisorn och dennes suppleant är begränsad till en mandatperiod.

Revisor skall senast den 15 maj ha avslutat sin revision angående föregående års verksamhet och räkenskaper. Revisorernas berättelse skall därefter omedelbart överlämnas till presidiet.

Därefter skall presidiet snarast möjligt delge bokslut samt verksamhets- och revisionsberättelse till de nationella föreningarna. Om revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet och om ingen förening innan den 1 september framför annan uppfattning anses ansvarsfrihet beviljad.

§ 9 Tecknande av förbundets namn

Förbundets namn tecknas av ordförande, eller vid förfall för denne av någon av de två vice ordförandena, i förening med annan presidiemedlem eller generalsekreterare.

Presidiet kan vid beslut i särskild ordning ge generalsekreteraren fullmakt att teckna förbundets namn och ge myndighet åt en presidiemedlem att attestera utbetalningar till generalsekreteraren.

§ 10 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar beslutas av presidiet. Vi omröstning skall minst fem presidiemedlemmar vara ense. Innan ändring görs skall de nationella föreningarna under två månader ges möjlighet att diskutera förslaget och framföra sina synpunkter till presidiet.

§ 11 Upplösning av förbundet

Upplösning av förbundet beslutas av presidiet. Vi omröstning skall minst fem presidiemedlemmar vara ense på två på varandra följande presidiemöten, varav åtminstone ett skall vara ett ordinarie möte. Innan beslut fattas skall de nationella föreningarna under två månader ges möjlighet att diskutera förslaget och inkomma med sina synpunkter till presidiet.

Vid upplösning av förbundet skall eventuella tillgångar fördelas mellan de nationella föreningarna enligt gällande fördelningsnyckel.

Udtalelse om medlemsforslag A/1347/kultur om fælles nordisk-baltisk executive design MBA uddannelse

Medlemsforslag A 1347/kultur om fælles nordisk-baltisk executive design MBA-uddannelse – udtaelse fra Foreningerne Nordens Forbund

Foreningerne Nordens Forbund støtter medlemsforslaget om at etablere en fælles nordisk/baltisk executive design MBA-uddannelse. Nordisk Design har et verdensomspændt godt ry og hviler på lange fine traditioner. De nordiske lande bruger derfor også hver især mange penge på designuddannelser. Med de baltiske landes indtræden i EU er behovet for et forpligtende intensiveret regionalt samarbejde vokset yderligere og platformen for samarbejdet solideret.

Et regionalt samarbejde om etableringen af en fælles nordisk-baltisk executive design MBA-uddannelse vil kunne forene de gode kræfter både øst og vest for Østersøen, og vil kunne bidrage til at skabe en ambitiøs uddannelsesinstitution, der vil kunne bidrage med at sætte den nordiske og baltiske region på verdenskortet som førende udklækker af dygtige designere i Verden. Desuden vil en sådan uddannelsesinstitution kunne tiltrække internationalt anerkendte lærere og designere og således kvalificere undervisningsniveauet og løfte det til væsentlige højder. Design og særlig industrielt design spiller en større og større rolle for erhvervslivet i dag, og det er forbundets opfattelse, at etableringen af en fælles nordisk-baltisk executive design MBA-uddannelse vil kunne bidrage til at dække erhvervslivets stigende efterspørgsel efter nyt, flot og funktionelt design.

Det er Foreningerne Nordens Forbunds opfattelse, at en satsning for indeværende vil kunne placere den nordiske/baltiske region på en designmæssigt førende plads i Verden.

14.3 Utdalelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 1. november 2004 om det nordiske samarbejde og programvirksomheden.

Föreningarna Nordens Förbund har med oro följt de senaste årens utveckling när det gäller stödordningar och utväxlingsprogram i Norden. Förbundet önskar fåsta uppmärksamhet vid den faktiska samordning mellan EU-program och nordiska program som ägt rum. FNF önskar ifrågasätta att knappa nordiska resurser satsas på projektprogram på bekostnad av upprätthållande av fastare strukturer som befärmjar kontinuitet.

De nordiska samhällena har under en mer än sekellång utveckling kommit att kännetecknas av demokratiska beslutsordningar och reellt demokratiskt inflytande för medborgarna. Folkrörelser och frivilligorganisationerna utgör idag ett centralt element i de nordiska demokratierna.

Rörelserna och organisationerna har genom årtionden utvecklats till bildnings- och påtryckningskanaler för samhällsmedlemmarna och skapat ett mervärde utöver deltagande i allmänna val och förtroendevalda församlingar på olika nivå.

Genom åren har de nordiska samhällena utvecklat olika former av stöd till bildnings- och folkrörelsearbetet. Typiskt för stöden har varit att det beviljats för en verksamhet som organisationerna själva utformat och målinriktat. På kultursektorn har en så kallad armlängdsprincip tillämpats för att förhindra en statlig detaljreglering av verksamheten.

Med hjälp av de skapade stödformerna har medborgarsamhället kunnat utveckla verksamhetskontinuiteter som erbjudit rörelsernas medlemmar bildnings- och påverkningskanaler som annars saknats eller kommersialiseras.

Under senare år har de generella verksamhetsbidragen först kompletterats och därefter helt eller delvis ersatts av projektbidrag av olika slag. Samtidig har inslag av målstyrning införts på många områden.

I många fall kan projektbidrag har en betydelsefull kompletterande effekt som skapar ny aktivitet eller löser tillfälliga problem. Som huvudsaklig finansieringsform leder emellertid projektfinansiering och målstyrning till stora problem som vållar avbräck i kontinuitet och flyttar målsättningsbeslutet från medborgare/organisationer till myndigheter. I sista hand undergrävs då själva den nordiska samhällsformen.

För Europeiska unionen som till sin natur är en överstatlig institution som skapats av regeringarna är det naturligt att skapa mera målstyrda understödsordningar som tar starkare sikte på tidsbestämda projekt över nationsgränserna medan dylika ordningar inom Norden bör ses som tillfälliga stöd som kompletterar fastare stödordningar.

14.4 Utdalelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 2. november 2004 vedrørende Poul Schlüters rapport om grænsehindringer

Foreningerne Nordens Forbund vil med denne udtaelse gerne udtrykke sin tilfredshed med redegørelsen fra samarbejdsministrenes særlige repræsentant Poul Schlüter, der blev fremlagt for Rådet tirsdag. Dog vil Forbundet også fremhæve nogle af de grænsehindringsproblemer, der beklageligtvis ikke synes at være politisk vilje til at løse.

Foreningerne Norden har gennem alle årene været vogtere for, at nordboernes rettigheder til et fælles nordisk arbejdsmarked, social sikring, uddannelse over grænserne o.s.v. blev håndhævet. Foreningerne Nordens Forbund glæder sig derfor også over, at afviklingen af grænsehindringer også i år har været et højt prioriteret område inden for det officielle nordiske samarbejde. Det glæder også Forbundet, at der er fundet så mange pragmatiske løsninger, som redegørelsen i klart sprog illustrerer.

Når det så er sagt, skal det også understreges, at Forbundet finder den manglende poltisk vilje til løsning af grænsehindringsproblemer indenfor en række områder beklagelige. Fremhæves skal det, at de nordiske arbejdsministre har besluttet ikke at imødekomme et forslag om inkludering af ikke-nordiske statsborgere med permanent arbeids- og opholdstilladelse i den fælles nordiske aftale. Det virker meningsløst, at en borger, som måske hele sit liv har været bosat i et nordisk land, men som ikke har søgt og opnået et nordisk statsborgerskab, skal være ekskluderet fra det fælles nordiske arbejdsmarked. I Norden er vi rykket tættere sammen, et resultat af byggede broer både i beton og af papir. For den enkelte borger i fx København med kvalifikationer som savnes i Malmö virker det uforståeligt, ikke at kunne få lov til at rejse de 25 km over broen for at imødekomme behovet for borgerens kvalifikationer på den anden side af sundet.

Også løsningen med at få et CPR nummer ved flytning over grænserne hilser Forbundet velkommen, dog synes der fortsat ikke at være fundet løsning for grænsependlere. Som Forbundet tidligere har fremhævet, må målet være helt at afvike det bureukratisk besvær som flyttende medborgere i lang tid udsættes for grundet kravet om, at kun nationale CPR-numre accepteres af banker, postkontorer og andre serviceinstanser.

Heller ikke de høje bankafgifterne i forbindelse med overførsel af penge over de nordiske grænser, har der været politisk vilje til at få sænket. Foreningerne Nordens Forbund har ved to lejligheder undersøgt forholdene ved transaktioner mellem de nordiske lande, sidste gang i 2004. Ved anden undersøgelse viste det sig, at bankerne nu havde forbedret deres information, men at gebyrene for overførsel til et andet nordisk land fortsat var urimeligt høje. En manglende løsning af dette problem er intet mindre end en politisk falliterklæring.

Til slut skal Forbundet udtrykke sin glæde over, at Poul Schlüter fortsætter som samarbejdsministrenes særlige repræsentant frem til udgangen af 2005 og vil opfordre til, at der efter Schlüters periode udpeges en ny særlig repræsentant med de samme kvaliteter og med samme forudsætninger, som tilfældet har været hidtil.

Foreningerne Nordens Forbund vil på sin side fortsætte sit arbejde med at være vagthunde mod de grænsehindringer som dukker op med jævne mellemrum.

14.5 Udtalelse til Nordisk Råds medlemmer under sessionen i Stockholm den 1. november 2004 vedrørende et fælles nordisk telemarked

Nordiske telekunder betaler dyrt for svag konkurrence på telemarkedet. Det viser en rapport, som konkurrencemyndighederne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige har udarbejdet i samarbejde med Nordisk Ministerråd.

Rapporten konkluderer, at telefonopkald over grænserne er op til otte gange så dyre for den almindelige forbruger og virksomhed som opkald inden for de enkelte lande. En tre minutters samtale med fastnettelefonen er næsten dobbelt så dyr fra Danmark til Sverige eller Norge som internt i Danmark. Og hvis man skal ringe til Island, er det otte gange så dyrt. Endnu dyrere bliver det, hvis man tager sin mobiltelefon til et andet nordisk land og ringer indenrigs der.

Prisforskellen er langt større end omkostningsforskellene retfærdiggør – uanset om det gælder fastnet på tværs af grænserne eller brug af mobiltelefon i udlandet. Forbrugerne betaler således dyrt for, at der endnu ikke findes et samlet nordisk telemarked.

De høje priser på telefoner over grænserne er ikke fremmende for den nordiske integration. En virksomhed som vil flytte sin virksomhed til et andet nordisk land må selvfølgelig se på de samlede omkostninger ved at operere fra et andet nordisk land, ligesom det for den enkelte borgers, der flytter til et andet nordisk land eller som pendler er en betragtelig omkostning at skulle ringe til vennerne i hjemlandet.

Rapporten viser også, at forbrugerne i flere lande betaler væsentligt mere for sammenlignelige ydelser end deres nordiske brødre og søstre. Der er store nationale prisforskelle på såvel fastnet, mobiltelefon som bredbåndsinternettadgang.

Et fælles nordisk telemarked vil få priserne til falde og være mere ens. Og i sidste ende vil det gavne integrationen, hvis det bliver lige så naturligt at ringe til fra Stockholm at ringe til Malmø, som til at ringe til København og til Oslo.

Foreningerne Nordens Forbund skal opfordre Nordisk Råd til at presse på for at følge op på rapportens vision om, at der skabes et sammenhængende nordisk telemarked, hvor opkald over landegrænserne ikke er væsentligt dyrere end indenlandske kald. Teleoperatørernes priser skal bygge på gensidig ligebehandling af indenlandske opkald med opkald, der overskrider de nordiske grænser.

14.6 Brev sendt til de nordiske statsministrer, med kopi til kultur- og undervisningsministrene, i juli 2004 om sprogligt domænetab

Föreningarna Nordens Förbund önskar fåsta de nordiska statsministrarnas uppmärksamhet vid det hot som det allt allmännare bruket av engelska inom forskning och högre utbildning utgör för de nationella språken. När de nationella språken får vika inom forskning och undervisning kan det leda till sådana språkliga domänförsluster som leder till att funktionella och inom språkgemenskapen allmänt förståeliga begrepp inte längre skapas. I extremfall kan detta betyda att personer med högre utbildning saknar språkliga medel för kommunikation med en

bredare allmänhet i frågor som rör deras egna specialområden. Då kan populariseringen av vetenskap och skapande av terminologi falla på journalisterna som oftast inte har tillräckliga förutsättningar för det. Även framställningen av studiematerial på det egna språket för grundutbildningen och utbildningen på mellannivå försvåras.

Det har vetenskapligt bevisats att språkliga domänförluster är en sociolinguistisk process som, när den förverkligas, leder till språklig segregering i samhället. Det föreligger forskningsresultat som säger att det finns skäl att i Norden förhålla sig allvarligt till frågan. En sådan utveckling kan inte accepteras i samhället, som de nordiska, som bygger på jämlighet. Språkliga domänförluster sker genom en så långsam process att den är svår att upptäcka, men samtidigt är processen synnerligen svår att avbryta då den väl kommit igång. Den kan dock påverkas genom medvetna beslut om reglering av språkbruket ifall man utgår ifrån att medborgarna även i framtiden har rätt att få uppgifter på sina egna språk.

Universiteten bygger i grunden på internationell samverkan vilket förutsätter bruk av främmande språk i undervisning och forskning. Kunskaper i engelska är nödvändiga inom universitetsvärlden då engelskan blivit ett lingua franca inom forskningen. Samtidigt framstår en ensidig engelsk dominans som ett beskrivet hot mot nationella språk. Därtill kan studieresultaten bli sämre än vid bruk av nationella språk. Det är skäl att även i ett läge som präglas av stark internationalisering gå in för att garantera tillräcklig undervisning och forskning på de egna språken för att trygga deras utveckling även på dessa centrala språkbruksområden.

Föreningarna Nordens Förbund framställer att statsministrarna i Norden och de nordiska ländernas regeringar förutsätter följande åtgärder från universitetens sida:

kommunikationsstudier i modersmålet bör ges och helst på lämpligt sätt integreras i ämnesstudierna
modersmålets roll som en förutsättning för examina bör erkännas

till skriftliga arbeten på främmande språk på högre examensnivå och inom ramen för postgraduala studier bör fogas ett tillräckligt omfattande (5-15 sidor) referat på det egna språket. Av referatet bör framgå forskningens motiv, den centrala terminologin samt forskningsresultaten.

Publikationsverksamhet på nationella språk bör uppskattas och ges stöd i samband med beslut om universitetens resurser.

15 HJEMMESIDER

FNF/Foreningerne:

FNF:	www.fnf.se
Danmark:	www.foreningen-norden.dk
Finland:	www.pohjola-norden.fi
Island:	www.norden.is
Norge:	www.norden.no
Sverige:	www.norden.se
Estland:	www.norden.ee/norden
Lettland:	www.norden.lv
FNUF:	www.fnuf.net

Projektene:

Nordjobb:	www.nordjobb.net
Biblioteksprojektet:	www.nordiskbiblioteksvecka.org

Föreningarna Norden

Foreningen Norden Danmark

Malmøgade 3
DK-2100 København Ø
Tel +45 35 42 63 25
Fax +45 35 42 80 88
E-post landskontoret@foreningen-norden.dk

Pohjola-Norden

Sibeliusgatan 9A 20
FI-00250 Helsingfors
Tel +358 (0)9 454 20 80
Fax +358 (0)9 454 20 820
E-post pn@pohjola-norden.fi

Norræna Felagið i Føroyum

J. Paturssonargøta 24
FR-100 Tórshavn
Tel +298 315 319
Fax +298 315 727
E-post frnorden@kallnet.fo

Norræna félagið

Ödinsgötu 7
IS-101 Reykjavík
Tel +354 551 0165
Fax +354 562 8296
E-post norden@norden.is

Foreningen Norden Norge

Harbitzalléen 24
NO-0275 Oslo
Tel +47 22 51 67 60
Fax +47 22 51 67 61
E-post foreningen@norden.no

Föreningen Norden Sverige

Hantverkargatan 33
Box 12707
SE-112 94 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 11 300
Fax +46 (0)8 506 11 320
E-post foreningen@norden.se

Föreningen Norden på Åland

Storagatan 9
AX-22100 Mariehamn
Tel +358 (0)18 172 79
Fax +358 (0)18 175 79
E-post norden@aland.net

Föreningarna Nordens Ungdom

Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Sibeliusgatan 9 A
FI-00250 Helsingfors
Tel +358 (0)9 454 20 825
E-post lotte.granberg@pohjola-norden.fi

Nordiska Informationskontor

Nord Nu

Foreningen Norden
Malmøgade 3
DK-2100 KØBENHAVN
Ole Oxholm
Tel +45 35 42 63 25
Fax +45 35 42 80 88
E-post nordnu@hotmail.com

Nordisk Informationskontor

Kilpisenkatu 6-8
FI - 40100 JYVÄSKYLÄ
Maria Markus
Tel +358 (0)14 615 965
Fax +358 (0)14 619 451
E-post norden@jkl.fi

Nordisk Informationskontor

Handelsesplanaden 23A
FI-65100 VASA
Christina Knookala
Tel +358 (0)6 324 22 78
Fax +358 (0)6 324 22 70
E-post christina.knookala@syi.fi

Norræna Upplysningskrifstofan

Glerárgötu 26
IS-600 AKUREYRI
María Jónsdóttir
Tel +354 460 1462
Fax +354 460 1460
E-post akureyri@norden.is

Nordisk Informasjonskontor

Nord-Norge

Boks 1474
NO-9506 ALTA
Magne Kveseth
Tel +47 78 43 41 44
Fax +47 78 43 66 32
E-post nordinfosalta@barentsnett.no

Nordisk Informasjonskontor Sør-Norge

Postboks 77
NO-4801 ARENDAL
Siri Mathiesen
Tel +47 370 259 33
Fax +47 370 259 32
E-post unni@norden.no

Nordisk Informationskontor

Rådhusesplanaden 8, plan 3
SE-901 78 UMEÅ
Ulf Lassén
Tel +46 (0)90 16 34 75
Fax +46 (0)90 13 47 56
E-post nordeninfo@umea.se

Nordisk Informationskontor

Viktoriagatan 15B
SE-411 25 GÖTEBORG
Karin Södersten
Tel +46 (0)31 711 5867
Fax +46 (0)31 711 58 64
E-post info@gbg.norden.se

Nordisk Informationskontor i Sønderjylland

Postadr: Pb 369
DK-6330 PADBORG
Besøksadr: Norder Str. 76
DE-24939 FLENSBURG
Anette Jensen
Tel +49 461 14408 329
Fax +49 461 14408 332
E-post aj@nordisk-info.de

Samarbetspartners i närområdena

Föreningen Norden i Estland

Lai 29
EE-10133 Tallinn
Tel +372 62 73 100
Fax +372 62 73 110
E-post merle@norden.ee

Föreningen Norden i Lettland

Biedriba Norden Latvija
Klostera iela 9/11
LV-1050 Riga
Tel/Fax +371 73 26 561
E-post norden@norden.lv

Föreningen Norden i Litauen

Isganytojo 4
LT-2001 Vilnius
Tel +370 22 20 21
Fax +370 22 22 423
E-post info@nml.lt

Föreningen Norden i Koltushi

188685, Leningradskaja obl.,
Vsevolozskij r-n,
Koltushskaja vol., d. Hjazelki 31
Tel/Fax +7 812 270 75422
E-post pigor@peterlink.ru

Föreningen Nordens Förbund

Norra Vallgatan 16, 2 vån
SE-211 25 Malmö
Tel +46 (0)40 23 86 10
Fax +46 (0)40 23 84 10
E-post fnf@norden.se
karen.bue@norden.se
helena@norden.se
www.fnf.se